

Привредна кретања у АП Војводини

јануар - септембар 2021. године

Садржај:

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - СЕПТЕМБАР 2021. ГОДИНЕ.....	1
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	7
III. ПОЉОПРИВРЕДА.....	10
IV. ИНДУСТРИЈА.....	14
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО.....	19
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО.....	24
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО.....	26
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА.....	32
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	33
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	35
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по економској намени Европске уније.....	37
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010).....	38
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама.....	41
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена.....	45
Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	45
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	46
IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ.....	51
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ.....	55
XI. ЗАРАДЕ.....	59
ИЗВОР ПОДАТАКА.....	62

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - СЕПТЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2017	2018	2019	2020	I-IX 2021
БДП, реални раст у сталним ценама (%)	2,1	4,5	4,2	-1,0	7,4¹
БДВ по делатностима, учешће у БДП (%)					
Пољопривреда	5,9	6,6	6,0	6,1	6,0 ²
Индустрија	22,0	21,2	20,2	20,1	18,7
Грађевинарство	4,0	4,4	5,7	5,6	5,5
Услуге	51,0	50,6	50,9	51,0	51,4
Инфлација (стопа раста)	3,0	2,0	1,7	1,6	5,7³
Фискални дефицит/суфицит, % БДП	1,1	0,6	-0,2	-8,0	-
Јавни дуг, % БДП (општи ниво државе)	57,9	53,7	52,0	56,8	55,0
Пољопривреда АП Војводине					
Остварена производња пшенице, t/ha	4,7	5,4	5,0	5,2	4,4
Остварена произв. раног воћа (малине, вишња), t/ha	6,9	6,7	5,0	4,1	4,0
Остварена производња касних усева (кукуруз, шећерна репа, сунцокрет, соја), t/ha	6,0	8,7	8,4	8,2	6,6
Остварена производња воћа (јабукe, шљиве), t/ha	17,3	26,1	24,4	22,9	22,7
Остварена производња грожђа, t/ha	8,4	7,8	8,4	8,5	8,2
Индустрија АП Војводине (индекс)	107,7	102,5	100,9	103,0	105,4
Рударство	94,3	97,8	95,1	96,6	92,3
Прерађивачка индустрија	107,7	102,6	100,4	103,3	105,3
Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и клим.	168,4	115,0	199,1	97,9	129,9
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	-	138,5	146,3	86,3	103,6
Промет робе у трговини на мало АП Војводине					
Текуће цене	108,9	108,7	109,2	103,1	115,4
Сталне цене	103,9	105,8	107,4	103,2	111,5
Туризам АП Војводине					
Доласци, број туриста	496.625	538.472	561.657	268.805	316.535
Ноћења, број туриста	1.159.845	1.314.968	1.384.344	764.948	884.770
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (млрд евра)	10,2	12,0	12,9	12,5	11,6
Извоз (млрд евра)	4,9	5,6	6,1	6,1	5,5
Увоз (млрд евра)	5,3	6,4	6,8	6,4	6,1
Регистрована запосленост АП Војводине	524.591	545.851	550.807	562.929	578.764⁴
Незапосленост АП Војводине	145.172	122.988	108.370	103.522	101.083⁵
Зараде АП Војводине, нето (РСД)	46.215	47.095	51.965	57.186	61.065⁶

¹ Флеш процена РЗС за трећи квартал 2021. године.

² Последњи податак за други квартал 2021. године.

³ Годишња стопа инфлације у септембру 2021. године.

⁴ Регистрована запосленост у другом кварталу 2021. године.

⁵ Незапосленост у септембру 2021. године.

⁶ Последњи податак за период јануар - август 2021. године.

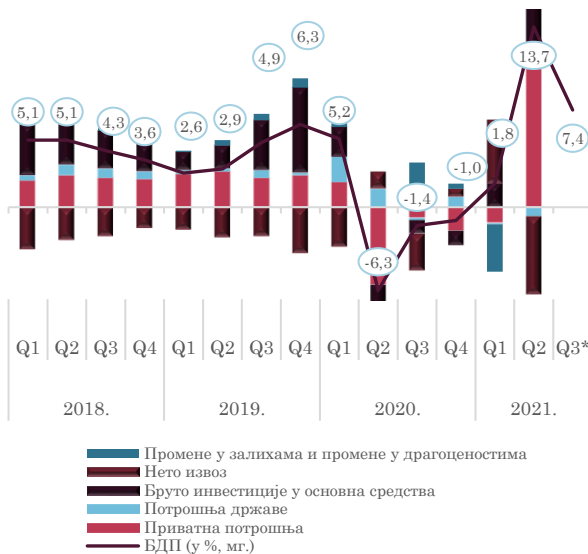
Током трећег тромесечја 2021. године, светску економију су обележили нови изазови који се у највећој мери огледају у ескалирању глобалне енергетске кризе и продуженом трајању прекида у светским ланцима снабдевања. На макроекономска кретања у Србији у великој мери утичу токови из међународног окружења који не губе на интензитету ни у фази пандемије у којој се тренутно налазимо. У почетној фази пандемије, тзв. фази „закључавања“ економија, суочавали смо се са изазовом како да очувамо производне капацитете и радна места, док се у фази „откључавања“ суочавамо са изазовом наглог пораста тражње, ограничења у понуди робе и услуга и глобално растућих трошковних притисака.

Економија Србије се од средине претходне године налази на путањи снажног и одрживог раста. Бруто домаћи производ Републике Србије достигао је преткризни ниво још у првом тромесечју текуће године. Према флеш процени Републичког завода за статистику (РЗС), **реални раст БДП-а у трећем кварталу 2021. године у односу на исти период претходне године износио је 7,4%**. Према процени НБС, сви сектори изузев пољопривреде допринели су расту економске активности у трећем кварталу 2021. године. Резултат је вођен углавном повећаном активношћу у услужном сектору и грађевинарству, а добар резултат у рударству надокнадио је нешто нижи раст производње прерађивачке индустрије од очекиваног. Последично, интензиван привредни раст настављен је и током трећег квартала, иако су на глобална кретања знатно утицали застоји у ланцима снабдевања и наставак раста светских цена примарних производа.

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (п.п)

Доприноси кварталној стопи раста БДП-а (%), расходна страна (п.п)

* флеш процена РЗС-а за трећи квартал 2021. године

Позитивни ефекти претходног пакета економске подршке привреди пренели су се и на 2021. годину, али продужено деловање пандемије, са неизвесним временским трајањем, условило је потребу за новим пакетом подршке привреди и становништву. **Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години од 4,6% БДП-а обезбедио је додатни импулс привредном расту Републике Србије, омогућио очување домаће тражње, као и пословног и потрошачког поверења.**

Пакет мера за подршку привреди и становништву у 2021. години	%БДП
Директна подршка приватном сектору	
Директна подршка приватном сектору – 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима	1,2
Директна помоћ хотелима у градским срединама	0,0
Директна секторска подршка – угоститељство, туристичке агенције, хотели и <i>rent a car</i> агенције	0,1
Самостални уметници	0,0
Директна секторска подршка – сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица – 600 € по аутобусу	0,0
Укупно	1,3
Мере за очување ликвидности приватног сектора	
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19	1,0
Успостављање нове гарантне шеме з подршку најугроженијим секторима/предузећима	1,0
Укупно	2,0
Остале мере	
Фискални подстицај – подстицање домаће тражње	1,2
Бонус за вакцинацију	0,1
Укупно	1,3
Укупан пакет мера	4,6

*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Имајући у виду повољнија кретања у прва три квартала текуће године, НБС је повећала пројекцију раста БДП-а за ову годину са 6,5% на распон од 6,5% до 7%, водећи се анализом планираних капиталних пројеката у наредних десет година у путној, железничкој, енергетској и комуналној инфраструктури, и њиховим директним и индиректним ефектима на остале делове привреде. То би значило да ће, кумулативно посматрано, Србија у две пандемијске године остварити један од најбољих резултата у Европи по питању привредног раста. **Посматрано с производне стране**, позитиван допринос расту БДП-а ове године НБС очекује од свих сектора, изузев пољопривреде, која ће, услед суше, највероватније забележити пад од око 5%. **Посматрано с расходне стране**, важно је истаћи опоравак приватне потрошње, која је прошле године највише била погођена пандемијом. Требало би да она ове године највише допринесе расту БДП-а, захваљујући даљем повећању зарада и запослености, повољним условима кредитирања и фискалним подстицајима. НБС очекује да допринос приватне потрошње буде знатан и у наредним годинама, као резултат наставка раста запослености и зарада и у приватном и у јавном сектору, а важан извор за потрошњу потицаће и од виших пензија, као и кредитне активности.

Тренутно највећи изазов из међународног окружења представљају повећани трошковни притисци који потичу са светског тржишта енергената, пољопривредних производа и прерађене хране. Трошковне притиске стварају и глобални застоји у ланцима снабдевања, недостатак логистичких капацитета и нестацице појединих сировина, што у условима повећане тражње након отварања већине економија доводи до виших стопа инфлације у готово свим земљама. **Инфлација се у Србији од априла до јула кретала око централне вредности циља¹, да би од августа уследио њен раст, тако да је у септембру износила 5,7%**. Пораст инфлације је у другој половини године био очекиван од стране НБС, али је ипак сезонски

¹ Крајем 2019. године утврђена је циљана стопа инфлације до децембра 2022. године на нивоу од 3,0% с дозвољеним одсупањем $\pm 1,5$ п.п. (Меморандум Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2022. године <https://nbs.rs/sr/ciljevi-i-funkcije/monetarna-politika/inflacija/>).

неуобичајен раст цена непрерађене хране због високих температура и суше, као и неочекиван даљи раст светске цене нафте утицао на то да се инфлација нађе на вишем нивоу. Базна инфлација у Србији је ипак, за разлику од већине других земаља у региону у режиму циљања инфлације, остала у доњој половини циљаног распона и у септембру је износила 2,6%. НБС, као и већина централних банака и релевантних међународних институција, процењује да су актуелни трошковни притисци у највећој мери привременог карактера, јер су изазвани неравнотежом између понуде и тражње на глобалном нивоу, тачније тиме што понуда не може да се у кратком року прилагоди повећаној тражњи. С нормализацијом тражње и постепеним повећањем понуде у наредном периоду, НБС очекује и смањење трошковних притисака. С обзиром на то, **НБС према најновијој централној пројекцији очекује да ће међугодишња инфлација наставити кретање изнад горње границе циља до средине наредне године, када ће се најпре вратити у те границе, а затим и у доњи део циљаног распона до краја године, где ће се задржати и у 2023. години.**

Имајући у виду да је претходне године забележена рекордна пољопривредна сезона и да је током трећег квартала 2021. године **пољопривредна активност** била под утицајем неповољних временских прилика, процењује се да је пољопривредна производња у Републици Србији смањена за око 5% мг. На то указују прелиминарне процене РЗС-а о роду јесењих култура, према којима је смањена производња кукуруза, соје и сунцокрета (20,7%, 27,0% и 6,1%, респективно), док је, према првим резултатима, овогодишњи род пшенице био већи за 23%. На нивоу АП Војводине, у односу на претходну годину очекују се нижи приноси кукуруза, сунцокрета и соје, а виши приноси шећерне репе и јабука. Енергетска криза је резултовала повећањем цена дизел горива, као и енормним повећањем цена минералних ђубрива. Цене пољопривредних производа су знатно више, са тенденцијом раста, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту.

Индустријска производња Републике Србије је у периоду јануар - септембар 2021. године у односу на исти период претходне године забележила раст од 7,3%, вођен растом сектора рударства (21,9%), затим растом прерађивачке индустрије (6,4%), као и енергетике (4,4%). **Индустријска производња АП Војводине је у истом периоду забележила раст од 5,4%,** вођена растом у прерађивачкој индустрији (5,3% мг) и у сектору енергетике (29,9% мг), док је смањење производње забележено у сектору рударства (-7,7% мг). У прерађивачкој индустрији Војводине, раст обима производње остварен је у 17 од 24 области делатности, а највећи допринос расту је потекао од производње електричне опреме, производње кокса и деривата нафте, производње основних метала и производње металних производа, осим машина. С друге стране, индустријској производњи АП Војводине највише је негативно допринела производња прехранбених производа.

Грађевинарство Републике Србије забележило је снажан опоравак активности током прва три квартала 2021. године, остваривши раст од 15,7% мг. у сталним ценама, што се може довести у везу с наставком интензивне реализације капиталних пројеката које финансира држава, као и с растом инвестиција приватног сектора, пре свега у станоградњу. **У АП Војводини је у периоду јануар - септембар 2021. године забележен раст грађевинске активности од 3,6% мг. у сталним ценама, док је само у трећем кварталу 2021. године у односу на исти квартал претходне године забележен раст од 1,7%. У трећем кварталу је повећана активност грађевинских радова на зградама за 31,3% мг, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама у Војводини смањена за 12,6% мг. Број издатих грађевинских дозвола у Војводини наставио је да расте, те је у периоду јануар - септембар 2021. године издато за 34,7%**

грађевинских дозвола више него у истом периоду претходне године. Током првих девет месеци текуће године интензивирана је станоградња у АП Војводини (издато је за 36,6% дозвола више него у истом периоду претходне године).

Услужни сектор, који је током претходне године био највише погођен пандемијом, наставља да бележи повољна кретања, што се у великој мери дугује предузетим мерама Владе и НБС усмереним на очување потрошачког поверења. У периоду јануар - септембар 2021. године у односу на исти период претходне године, **промет робе у трговини на мало у Републици Србији повећан је за 10,5% у сталним ценама, док је у АП Војводини забележен раст од 11,5% у сталним ценама.**

На наставак раста активности у услужним секторима указује и позитивно кретање показатеља из области туризма. Током трећег квартала 2021. постигнут је напредак и у процесу вакцинације, што је довело до ублажавања рестриктивних здравствених мера, које су пре свега имале ограничавајући утицај на сектор угоститељства, забаве и рекреације. Тако је у првих девет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године, **промет у туризму у Републици Србији, мерен оствареним ноћењима, повећан за 27,9%, док је на нивоу АП Војводине забележен повећан број ноћења за чак 59,3% мг.**

Спољнотрговинска робна размена са иностранством наставила је да се опоравља током трећег квартала 2021. године. **Робни извоз Републике Србије у периоду јануар - септембар 2021. године изражен у еврима повећан је за 28,1% мг, док је увоз повећан за 23,4% мг. У истом периоду, извоз АП Војводине повећан је за 27,1% мг, а увоз је забележио раст од 32,8% у односу на период јануар - септембар претходне године.** Извоз АП Војводине повећан је пре свега под утицајем раста извоза прерађивачке индустрије и пољопривреде, од 28,7% и 14,8% респективно. Раст извоза прерађивачке индустрије вођен је у највећој мери повећаним извозом електричне опреме, хемикалија и хемијских производа, као и прехранбених производа. Увоз АП Војводине у посматраном периоду повећан је пре свега услед повећаног увоза нафте и гаса.

Након застоја током целе претходне године, изазваног ширењем пандемије коронавируса, може се рећи да се **спољнотрговинска робна размена АП Војводине вратила на претходну путању раста и надмашила размену која је остварена у истом периоду 2019. године.**

Утицајна економска подршка државе допринела је очувању тржишта рада, које се у најтежем периоду показало отпорним и тако избегло трајније последице пандемије, о чему најбоље сведочи даљи раст зарада и запослености.

Укупна запосленост у Републици Србији је наставила међугодишњи раст током трећег квартала 2021. године (2,8% мг) када је износила 2,3 млн лица, што је њен највиши ниво од кад се прати по упоредивој методологији (децембар 2014). На нивоу АП Војводине у истом периоду било је 578.764 запослених лица, што је за 2,7% више у односу на исти период претходне године. Оваквом резултату у Војводини допринело је даље запошљавање код правних лица (за 2,8% више него у истом периоду прошле године) и предузетника (за 3,6% више мг), док је број индивидуалних пољопривредника смањен (за 6,4% мг). **То су показатељи да су, упркос пандемији, нова радна места наставила да се отварају, што су носиоци економске политике подржавали низом подстицајних мера.**

Према евиденцији НСЗ, **укупан број незапослених у Републици Србији је пети месец заредом био у паду и у септембру је износио 492.143 лица**, чиме се, после децембра 2020, поново спустио на ниво испод 500 хиљада лица. У септембру је у Републици Србији евидентирано за око 7 хиљада незапослених мање него пре годину дана, што се дугује паду незапослености у готово свим групама занимања унутар индустријског и услужног сектора. Према евиденцији НСЗ, **у Војводини је у септембру 2021. било 101.083 незапослених лица, што је за 1,5% (1.552 лица) мање у односу на септембар претходне године.**

Добро стање на тржишту рада огледа се и у расту зарада. **Просечна номинална нето зарада у Републици Србији у периоду јануар - август 2021. године износила је 64.393 динара**, што представља номинални раст од 8,7% мг, при чему је дошло до убрзања у готово свим делатностима (зараде су највише порасле у услужним делатностима – информисању и комуникацијама, стручним, научним, иновационим и техничким делатностима и финансијском сектору. **У истом периоду, просечна номинална нето зарада у Војводини износила је 61.065 динара**, што представља номинални раст од 8,5% мг.

У наредном периоду Србију и даље очекују бројни изазови из међународног окружења, те ће предстојећи период наставити да тестира колико су земље спремне да се суоче с променљивим и тешко предвидивим глобалним условима. Према речима НБС, и даље ће бити неопходне економске политике које ће у најбољој мери моћи да амортизују шокове у вези с ценом енергената и знатном волатилношћу цена примарним пољопривредних производа. Изазови ће се такође односити и на превазилажење проблема који се односе на ланце снабдевања, као и на све транспортно логистичке околности које оптерећују глобалну економију. У суочавању са бројним изазовима из међународног окружења који се очекују у наредном периоду, **за Србију је од суштинског значаја њена знатно боља екстерна и фискална позиција него у случају претходних криза**, чему у прилог говори и то што су била потребна само три тромесечја да се БДП Републике Србије врати на преткризни ниво, док је током претходне кризе опоравак трајао неколико година (преткризни ниво БДП-а из трећег тромесечја 2008. године достигнут је тек у другом тромесечју 2013. године).

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

□
Инфлација се у Србији од априла креће око централне вредности циља. Након убрзања од 3,6% колико је износила у мају, инфлација је у јуну 2021. благо успорила и износила 3,3% м.г, колико је износила и у јулу. У августу 2021. међугодишња инфлација је у Србији износила 4,3%, да би се **у септембру** **нашла изнад границе циља када је достигла ниво од 5,7%.**

□
Највећи позитиван допринос међугодишњој инфлацији потекао је од цена поврћа (1,3 п.п) и цена горива и мазива за путничке аутомобиле (1,0 п.п), затим цена меса (0,6 п.п), електричне енергије за домаћинство (0,4 п.п) и дувана (0,3 п.п).

□
У односу на август, потрошачке цене су у септембру 2021. у просеку повећане за 0,8%, на шта су највише утицале цене непрерађене хране, и то пре свега цене поврћа.

□
Међугодишња базна инфлација је у септембру текуће године била знатно нижа од укупне инфлације и износила је 2,6%.

□
Према централној пројекцији НБС, међугодишња инфлација ће у наредна два квартала наставити да се креће изнад горње границе циљаног распона од $3,0 \pm 1,5\%$.

Инфлација је у последњих осам година била чврсто под контролом и кретала се на нивоу од око 2,0%. Изостанак очекиване више инфлације почетком 2021. године био је резултат нижег раста цена хране од очекиваног, пре свега поврћа. **Повећање инфлације од априла вођено је дејством привремених фактора – повећањем цена поврћа и светске цене нафте, као и њеном изразито ниском базом из истог периода претходне године.**

У септембру 2021. године међугодишња инфлација се нашла изнад границе циља и износила је 5,7%, што је углавном одређено факторима на које монетарна политика не може да утиче – ценама непрерађене хране и енергената који чине једну четвртину потрошачке корпе. Ове две групе производа су, заједно посматрано, допринеле међугодишњој инфлацији са 3,3 п.п. С друге стране, дугогодишња релативна стабилност девизног курса представља снажно сидро ценовне стабилности у Србији.

У септембру ове године у односу на септембар претходне године, **цене непрерађене хране су биле веће за 17,9%**, пре свега као последица раста цена свежег поврћа од 36,2% и раста цена свежег меса од 15,1%, и у мањој мери раста цена свежег воћа од 6,2%. Таква кретања су резултат раста цена хране на глобалном нивоу, као и ефекта ниске прошлогодишње базе (цене и једне и друге групе производа током претходне године су биле на изразито ниским нивоима). У истом периоду, **цене енергената су повећане за 9,5%**, пре свега као последица снажног раста цене нафте на светском тржишту и достизања њеног преткризног нивоа, који је за последицу имао и повећање цена деривата нафте на домаћем тржишту од 16,3% у односу на септембар претходне године када су цене биле на знатно нижем нивоу.

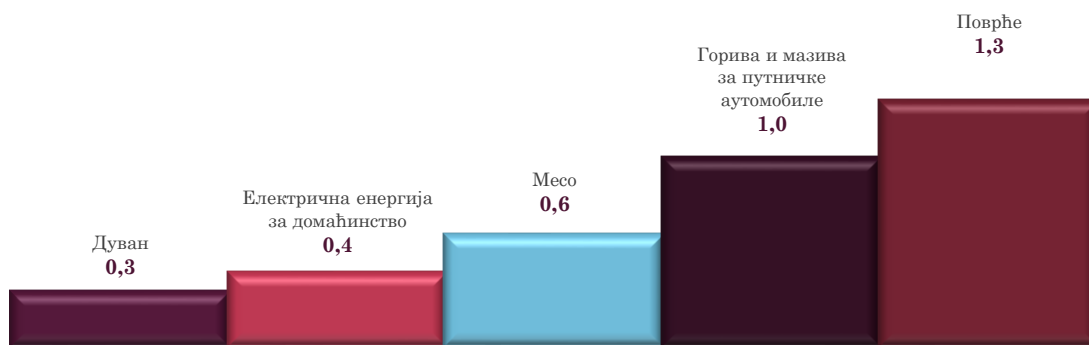
Инфлација мерена индексима потрошачких цена,
септембар 2021. године

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи позитиван допринос** међугодишњој стопи септембарске инфлације од 5,7% дале су, пре свега, цене поврћа (1,3 п.п) и горива и мазива за путничке аутомобиле (1,0 п.п), затим цене меса (0,6 п.п), електричне енергије за домаћинство (0,4 п.п) и дувана (0,3 п.п).

Најзначајнији доприноси међугодишњој инфлацији,
септембар 2021. године (у п.п)

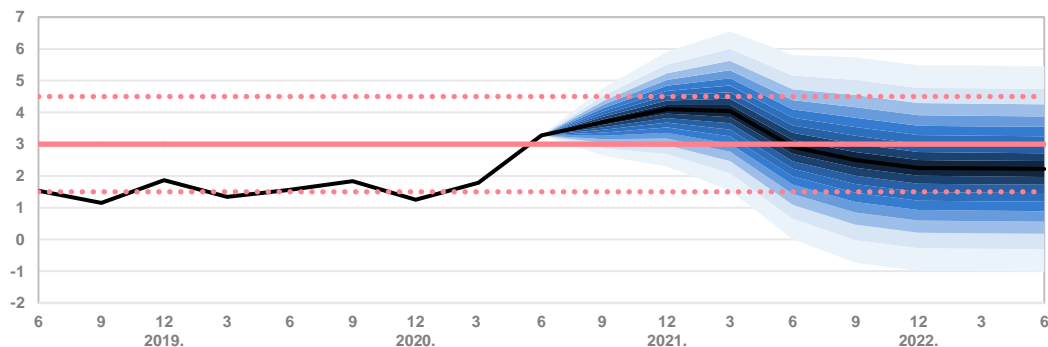
У односу на претходни месец август (када је инфлација износила 4,3%), потрошачке цене су у септембру текуће године у просеку повећане за 0,8%, што је и даље претежно вођено растом цена непрерађене хране, и то пре свега ценама поврћа, које су током целог трећег квартала имале сезонски неубичајено кретање, између осталог и због неповољних временских услова и суше током летњих месеци. Ниво цена роба је порастао за 1,1%, а ниво цена услуга смањен за 0,4%.

Просечна базна инфлација (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) је у последњих осам година износила 1,6%, потврђујући постигнуту ценовну стабилност. **Међугодишња базна инфлација је у септембру 2021. била знатно нижа од укупне инфлације и износила је 2,6%**, што указује на привременост инфлаторних притисака.

Пројекција инфлације НБС

Према пројекцији НБС, међугодишња инфлација ће у наредна два квартала највероватније наставити да се креће изнад горње границе циљаног распона од $3,0 \pm 1,5\%$. Од другог квартала наредне године НБС очекује повратак међугодишње инфлације у границе циља, а затим од друге половине године и њено кретање око централне вредности циља, чему ће свакако допринети и очување стабилности девизног курса у наредном периоду. С обзиром на високу базу из ове године, постоји могућност да се укупна инфлација у другој половини следеће године нађе и у доњој половини циљаног распона од $3,0 \pm 1,5\%$. Према речима НБС, ризици у погледу инфлације у наредном периоду односе се пре свега на кретања цена непрерађене хране и глобалне цене енергената.

Пројекција инфлације (мг. стопе, у %)

III. ПОЉОПРИВРЕДА

□
Сезона жетве и брања ратарских, воћарских и повртарских култура је у току.

□
Пред ратарима је сетва озимих усева и основна обрада земљишта за пролећне усеве.

□
У односу на прошлу годину, очекују се нижи приноси кукуруза, сунцокрета и соје, а виши приноси шећерне репе и јабука.

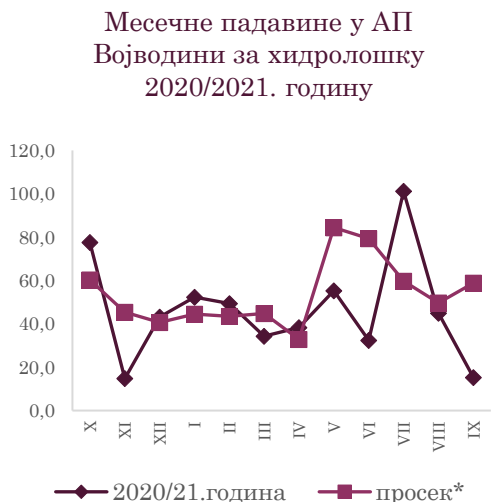
□
Енергетска криза резултовала је повећањем цена како дизел горива, тако и енормним повећањем цена минералних ђубрива.

□
Знатно су више цене пољопривредних производа, са тенденцијом раста, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту.

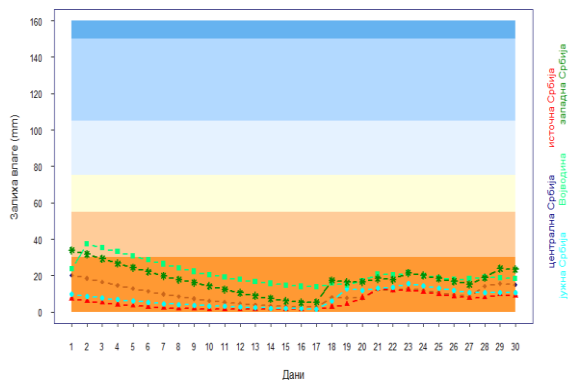

Током септембра текуће године оптимални агрометеоролошки услови омогућавали су зрење усева, бербу кукуруза, жетву сунцокрета, вађење шећерне репе, сетву улане репице, као и бербу касног воћа и поврћа.

Процент падавина се у септембру на целој територији АП Војводине, у односу на просек, кретао између 0,0% (без падавина у Вршцу) и 64,9%.

Залиха влаге (mm) до 1m дубине земљишта у септембру 2021. године

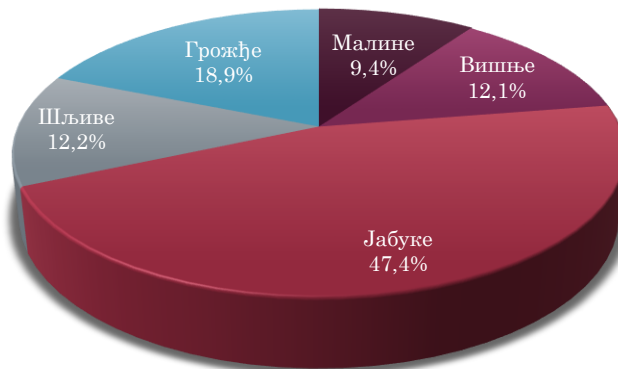

Према званичним подацима РЗС-а, у АП Војводини пшеница је пожњевена са 331.307 ха, уз просечан принос од 6.408 kg/ha, чиме је укупна производња ове стратешке житарице премашила 2,1 милиона тона (прошле године је у Војводини остварен просечни принос од 5.200 kg/ha).

У АП Војводини бербу кукуруза треба обавити на 575.392 ха, жетву сунцокрета на 187.834 ха, жетву соје на 214.972 ха, вађење шећерне репе са 38.060 ха, док јабуку треба убрати са 7.912 ха. Очекују се нижи приноси код свих култура, изузев шећерне репе.

У Војводини се воће гаји на приближно 21.000 ха, уз доминантно учешће јабуке.

Површина под најзаступљенијим воћним врстама у АП Војводини у 2021. години

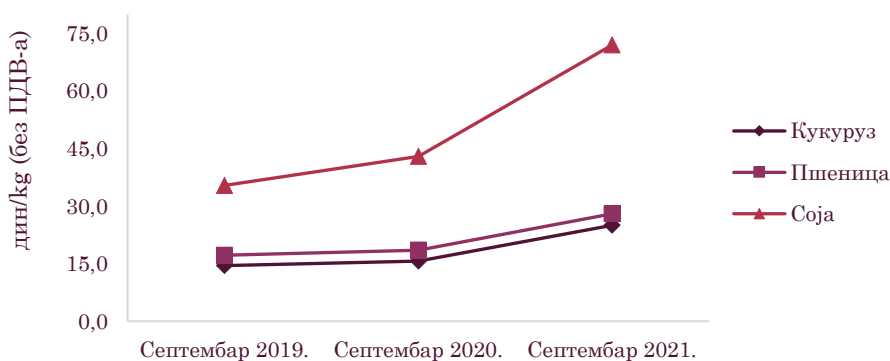

Ове године је произведено 6.923 тона малина, што је за 25,5% више од производње у претходној години, док је убрано 7.344 тона вишања, што је смањење производње од 7,4%.

Охрабрује очекивана производња јабука, која би, по процени требало да буде већа за 7,2%, а и засади су богатији за 370 ха. Површине под шљивом су мање за 1,6% и очекује се нижи просечни принос у 2021. години, па је очекивана производња шљива од 20.219 тона мања за чак 29,4%, а грожђа за 1,6%, у односу на производњу остварену у 2020. години.

У септембру су покупили сви примарни пољопривредни производи, а највише соја. Настављен је тренд раста цена. Исти је тренд и на глобалном тржишту примарних пољопривредних производа.

Кретање цена пшенице, кукуруза и соје

Цена кукуруза је у септембру била 27,0 дин/kg без ПДВ-а, док му је цена у истом месецу 2020. била 18,5 дин/kg без ПДВ-а.

Цена соје крајем септембра износила је 77,0 дин/kg без ПДВ-а, што је за око 80% више него у септембру 2020. када је износила 43,0 дин/kg без ПДВ-а.

Цена сунцокрета кретала се око 59,5 дин/kg без ПДВ-а, уз тенденцију раста цене. У истом месецу претходне године цена сунцокрета износила је свега 37,5 дин/kg без ПДВ-а.

Цена уљане репице је у септембру доживела свој вишегодишњи максимум и на инотржишту је достигла цену од 623 €/t, док је у септембру 2020. године коштала 384 €/t.

Пољопривредници су суочени са несташицом **минералних ђубрива**, као и са дневном променом цене навише. Из тих разлога постоји бојазан да ће се изоставити предсетвено ђубрење комплексним минералним ђубривима, што ће у крајњем случају резултирати нижим приносима догодине.

Цена дизел горива која је достигла 165,0 динара по литри, уз тенденцију даљег раста, значајно покупује надлазећу јесењу сетву и зимску основну обраду земљишта.

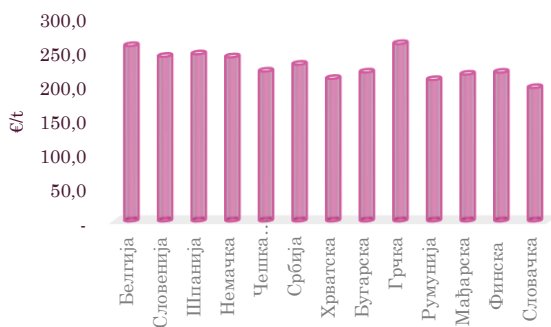
Цене кукуруза, пшенице и соје на домаћем тржишту и на берзама
крајем септембра 2021. године (дин/kg без ПДВ-а)

	последња	Н	М	Г	У жетви
Кукуруз	24,70	-2,83%	1,21%	-36,44%	-
Пшеница род 2021.	26,50	-2,60%	-7,55%	-30,19%	- 23,28%
Соја	75,00	-5,33%	-6,00%	-42,00%	-
Кукуруз	последња	Д	Н	М	1Г
CBOT (\$/t)	208,34	-0,72%	0,04%	1,66%	-30,39%
MGEX (\$/t)	203,36	-0,33%	1,92%	14,39%	-34,04%
Euronext (€/t)	221,75	-1,13%	-1,24%	-2,71%	-22,44%
Пшеница	последња	Д	Н	М	1Г
CBOT (\$/t)	263,68	-1,67%	-0,64%	0,28%	-23,49%
Kansas (\$/t)	264,56	-1,94%	0,00%	-2,20%	-32,75%
MGEX (\$/t)	257,70	-1,95%	0,04%	-1,22%	-35,10%
Euronext (€/t)	252,00	-0,99%	-1,29%	8,53%	-23,02%
Соја	последња	Д	Н	М	1Г
CBOT (\$/t)	471,87	-0,13%	0,92%	0,76%	-21,01%
MGEX (\$/t)	454,59	-0,21%	0,97%	3,37%	-22,46%

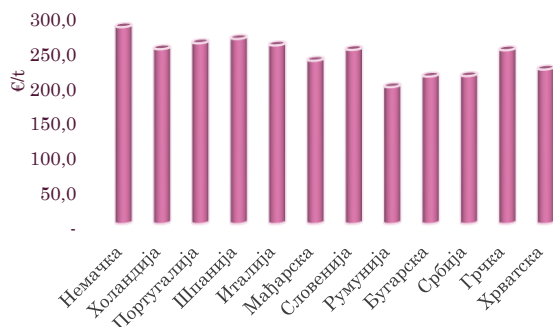
*Напомена: Приказане су последње цене и процентуална промена цена на дневном (Д), недељном (Н), месечном (М) и годишњем нивоу (Г), односно цене у жетви у односу на последње цене.

На француској берзи *Euronext*, цена пшенице крајем септембра, а за испоруку у децембру 2021. године прешла је психолошку границу од 250,0 €/t, са тенденцијом даљег раста. На берзи у Чикагу крајем септембра 2021. године пшеница је имала цену од 221,84 \$/t, а кукуруз 179,05 \$/t.

Цена пшенице у земљама ЕУ и Србији 13.09.2021-19.09.2021.

Цена кукуруза у земљама ЕУ и Србији 13.09.2021-19.06.2021.

IV. ИНДУСТРИЈА

У септембру 2021. у односу на септембар 2020, индустријска производња Републике Србије је забележила повећање од 1,4%, а индустријска производња АП Војводине смањење од 2,4%.

У првих девет месеци 2021. године индустријска производња Републике Србије остварила је већи обим за 7,3%, док је у АП Војводини забележила раст од 5,4%, међугодишње посматрано.

Повећању индустријске производње АП Војводине у првих девет месеци 2021. године допринео је раст производње Прерађивачке индустрије од 5,3% мг. и Снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом од 29,9% мг. У сектору Рударство је забележено смањење обима производње од -7,7% мг.

Раст обима индустријске производње забележен је у свим управним окрузима АП Војводине, осим у Средњобанатском округу где је забележен пад од -3,0% мг.

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине смањене су за 4,6% мг. у септембру 2021. године у поређењу са истим месецом претходне године.

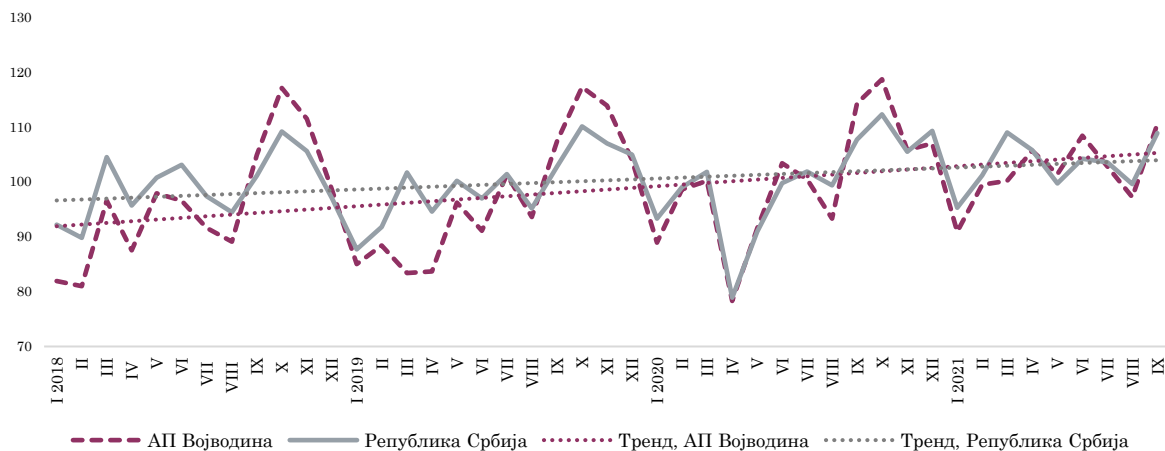
Индустријска производња Републике Србије је у септембру 2021. године забележила раст од 1,4% у односу на септембар 2020. године, вођена повећањем обима производње у сектору Рударство од знатних 51,8% (на шта је превасходни утицај имало отварање рудника бакра и злата Чукару Пеки у Бору, од стране кинеске компаније „Зиђин“ у октобру 2021. године), док је у секторима Прерађивачка индустрија и Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележено смањење обима производње од 1,5% и 7,1%, респективно.

Индустријска производња АП Војводине је у септембру 2021. у односу на септембар 2020. године забележила смањење обима од 2,4%. Прерађивачка индустрија забележила је пад од -3,0% мг, као и сектор Рударство -6,1% мг, док је сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележио повећање обима производње од 38,3% мг.

У поређењу са просечним обимом индустријске производње у 2020. години, у септембру 2021. године обим индустријске производње Републике Србије је већи за 8,9%, а у АП Војводини за 10,5%, док је у периоду јануар - септембар 2021. у односу на просечан обим индустријске производње претходне године, обим индустријске производње Републике Србије већи за 4,0%, а у АП Војводини за 1,5%.

Тренд укупне индустријске производње, како у Покрајини тако и у Републици, протеклих година има благо растући смер кретања.

Индекси индустријске производње (Ø2020=100), са трендом кретања

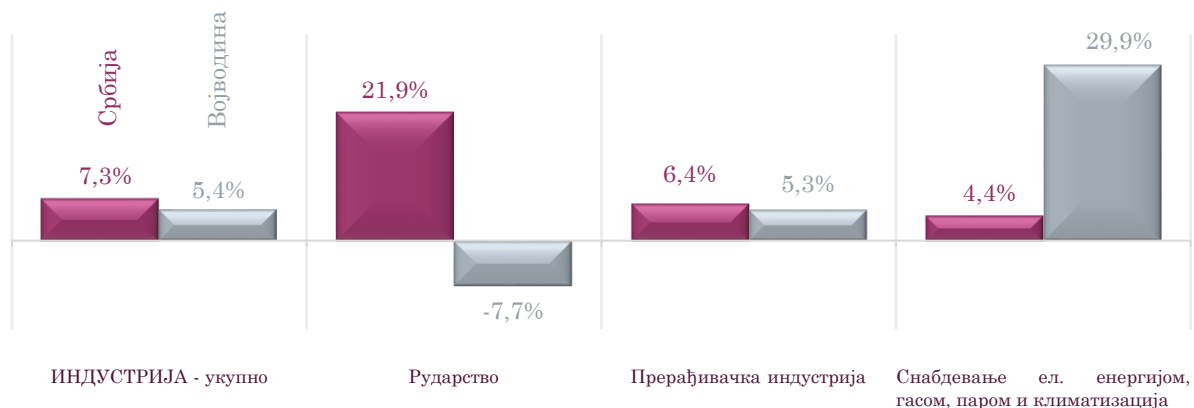

У периоду јануар - септембар 2021. године у поређењу са истим периодом претходне године, индустријска производња Републике Србије забележила је раст од 7,3%. Секторски посматрано, повећање индустријске производње у поређењу са истим периодом претходне године резултат је повећања физичког обима производње у Прерађивачкој индустрији (од 6,4% мг), Рударству (21,9% мг) и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (од 4,4% мг).

Вођена повећањем обима производње у Прерађивачкој индустрији од 5,3% мг. (допринос 5,0 п.п) и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 29,9% мг. (допринос 0,3 п.п), **индустријска производња АП Војводине је у периоду јануар - септембар 2021. године у поређењу са истим периодом претходне године, забележила повећање од 5,4%. Смањење обима производње забележено је у сектору Рударство од -7,7% мг. (допринос -0,3 п.п).**

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, јануар - септембар 2021. године

Основни покретач раста индустријске производње у посматраном периоду била је Прерађивачка индустрија, захваљујући опоравку извозно оријентисаних делатности, услед активирања нових производних капацитета, као и умереног опоравка спољне тражње и економске активности најважнијих спољнотрговинских партнера. У периоду јануар - септембар 2021. године, у укупној индустријској производњи АП Војводине **учешће Прерађивачке индустрије (94,6%) доминантно је** у односу на сектор Рударства (4,2%) и сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација чији је удео најмањи (1,1%).

Индустријска производња АП Војводине по производним секторима (доприноси расту, п.п)

У Прерађивачкој индустрији АП Војводине у првих девет месеци 2021. године забележено је повећање физичког обима производње у 17 од 24 области делатности, које чине 55,4% укупне индустрије Покрајине у посматраном периоду.

Најзначајнији позитиван допринос индустријској производњи АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. бележе извозно оријентисане делатности попут производње електричне опреме (мг. раст од 29,0%, допринос 2,1 п.п), затим производња кокса и деривата нафте (мг. раст од 10,3%, допринос 1,7 п.п), производња основних метала (мг. раст од 33,4%, допринос 0,9 п.п) и производња металних производа, осим машина (мг. раст од 19,0%, допринос 0,7 п.п).

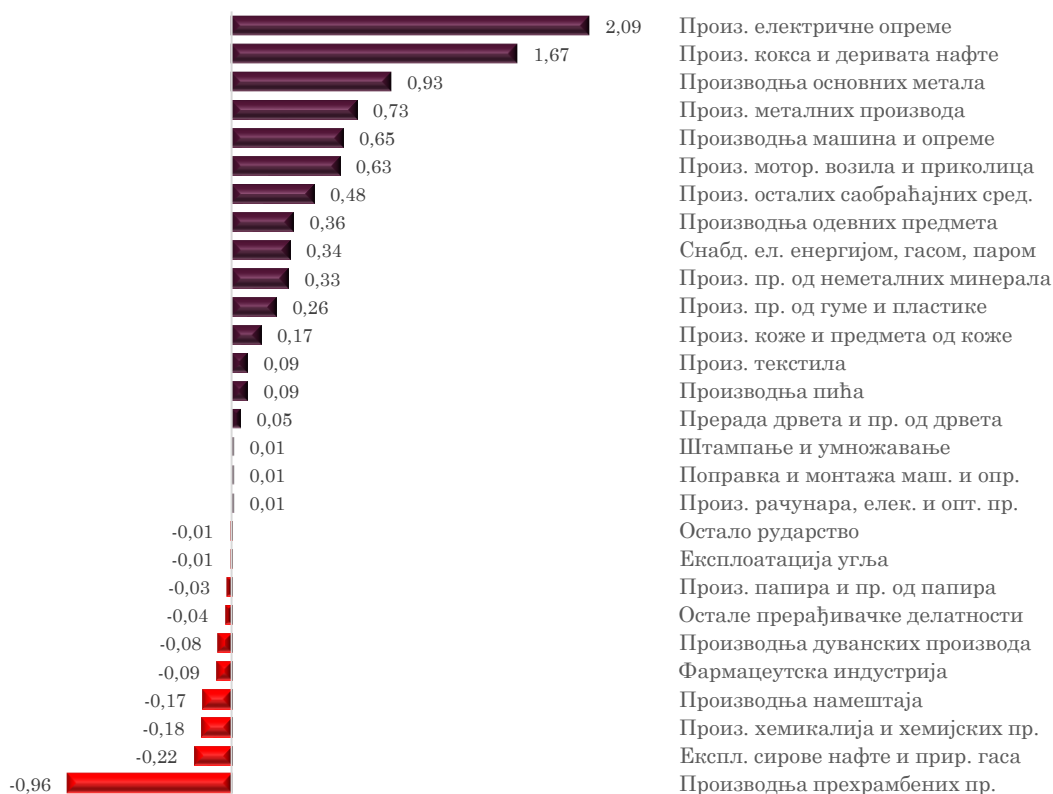
Производња електричне опреме већ месецима уназад остварује међугодишњи раст физичког обима производње, што је уједно било праћено и растом извоза ове

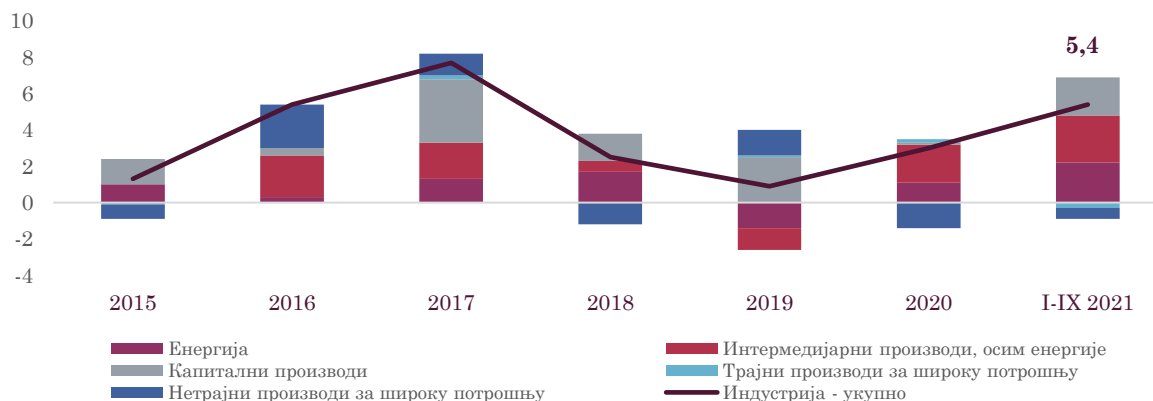
делатности. Умерен позитиван допринос расту индустрије АП Војводине долази и од производње машина и опреме на другом месту непоменуте (раст од 17,2% мг, допринос 0,6 п.п), производње моторних возила и приколица (раст од 9,9% мг, допринос 0,6 п.п) и производње осталих саобраћајних средстава (раст од 94,0% мг, допринос 0,5 п.п).

С друге стране, највећи негативан утицај на кретање индустријске производње АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. године имала је производња прехранбених производа, која је забележила међугодишњи пад обима производње од -6,0% (допринос -1,0 п.п).

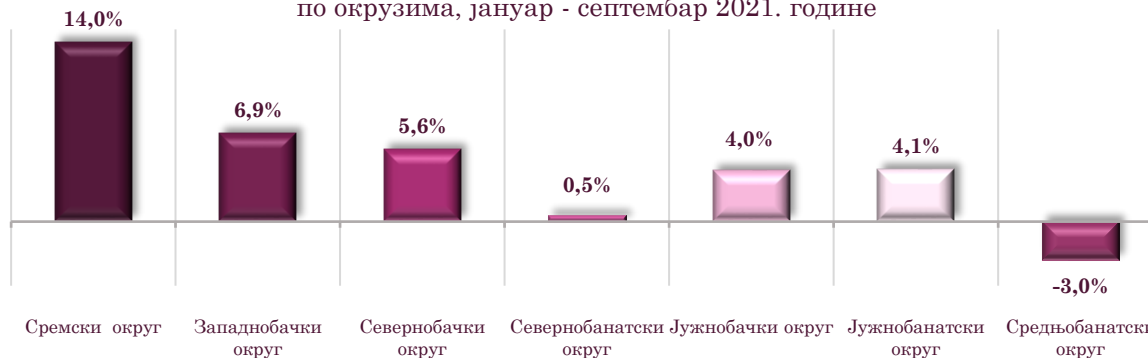
Доприноси стопи раста укупне индустрије АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. године (у п.п)

Посматрано по наменским групама, највећи позитиван утицај на кретање индустријске производње АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. године потиче од производње интермедијарних производа, осим енергије (раст од 9,6%, допринос 2,6 п.п), енергије (раст од 10,0% мг, допринос 2,2 п.п), као и капиталних производа (раста од 15,8% мг, допринос 2,1 п.п), док је производња нетрајних производа за широку потрошњу и трајних производа за широку потрошњу остварила негативан утицај на кретање индустријске производње, остваривши смањење од 1,7% и 24,8% мг. респективно (допринос -0,6 п.п. и -0,3 п.п. респективно).

Индустријска производња АП Војводине по намени
(доприноси расту, п.п)

Посматрано по управним окрузима АП Војводине, у првих девет месеци 2021. године у поређењу са истим периодом претходне године, **раст физичког обима индустријске производње забележен је у свим окрузима, осим у Средњобанатском округу** где је забележен пад индустријске производње од -3,0% мг. Највећи раст индустријске производње забележио је Сремски округ (од 14,0% мг), потом Западнобачки и Севернобачки округ од 6,9% мг. и 5,6% мг. респективно. У Јужнобанатском, Јужнобачком и Севернобанатском округу забележено је мг. повећање индустријске производње од 4,1%, 4,0% и 0,5% респективно.

Међугодишње стопе раста индустријске производње АП Војводине
по окрузима, јануар - септембар 2021. године

Међугодишње повећање индустријске производње Сремског округа од 14,0% највише је подстакнуто повећањем обима производње електричне опреме (од 33,9% мг). Највећи утицај на раст индустрије Западнобачког округа имало је повећање обима производње одевних предмета (од 24,1% мг) и производње хемикалија и хемијских производа (од 34,3% мг), док је раст индустрије Севернобачког округа потекао од повећања производње осталих саобраћајних средстава (од 3,5% мг). **Смањењу обима индустријске производње у Средњобанатском округу највише је допринело смањење производње прехранбених производа (-7,7% мг).**

На крају септембра 2021. године у поређењу са истим месецом претходне године, **залихе готових производа у индустрији АП Војводине смањене су за 4,6%.** Посматрано по наменским групама, повећане су залихе капиталних производа за 4,0%, залихе интермедијарних производа за 3,7%, енергије за 2,1% и трајних производа за широку потрошњу за 1,7% мг, док су залихе нетрајних производа за широку потрошњу смањене за -13,3% мг.

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

У првих девет месеци 2021. године, вредност изведених грађевинских радова на територији АП Војводине, у поређењу са истим периодом претходне године, повећана је за 3,6% у сталним ценама.

Само у трећем кварталу 2021. године, вредност изведених грађевинских радова на територији АП Војводине, у поређењу са истим кварталом претходне године, повећана је за 1,7% у сталним ценама.

Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених грађевинских радова на зградама у АП Војводини, у периоду јануар - септембар 2021. године у односу на исти период претходне године, у сталним ценама, повећана је за 36,0%, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама смањена за 11,6%.

У периоду јануар - септембар 2021. године, у АП Војводини је издато 7.800 грађевинских дозвола, што је за 34,7% више него у истом периоду претходне године.

Према грађевинским дозволама издатим у АП Војводини у периоду јануар - септембар 2021. године, пријављена је изградња 8.039 станова (за 36,6% више м²).

Предвиђена вредност радова новоградње у периоду јануар - септембар 2021. године у АП Војводини износи 86,9% од укупно предвиђене вредности радова у АП Војводини у истом периоду.

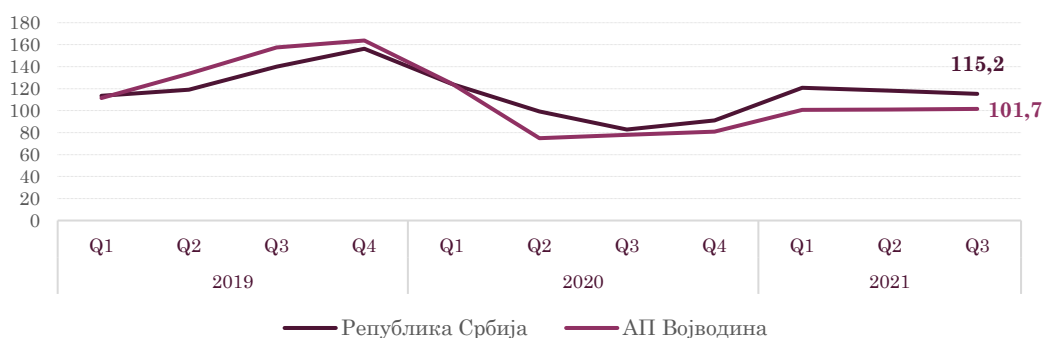
У првих девет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године, грађевинска активност посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије (у Републици Србији и у иностранству) порасла је за 23,3% у текућим ценама, док у сталним ценама тај раст износи 15,7% мг. Вредност радова изведених у Републици Србији повећана је за 24,2% у текућим, односно 16,5% у сталним ценама, док је вредност радова извођача из Републике Србије изведених у иностранству повећана за 2,7% у текућим ценама, док је у сталним ценама смањена за 3,7%. Од укупне вредности радова, на територији Републике Србије је изведено 96,6%, док је преосталих 3,4% изведено на градилиштима у иностранству.

Посматрано према врсти грађевина, у периоду јануар - септембар 2021, у сталним ценама, вредност радова изведених у Републици Србији на зградама већа је за 13,3%, а на осталим грађевинама за 18,5% мг.

Само у трећем кварталу 2021. године у односу на трећи квартал претходне године, грађевинска активност у Републици Србији, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије, повећана је за 28,2% у текућим, односно за 14,5% у сталним ценама. Вредност радова изведених на територији Републике Србије порасла је за 29,0% у текућим ценама, док у сталним ценама тај раст износи 15,2%, а вредност изведених радова у иностранству повећана је за 7,7% у текућим ценама, док је у сталним ценама смањена за 3,8%.

Посматрано према врсти грађевина, у трећем кварталу 2021. у односу на трећи квартал претходне године, у сталним ценама, вредност радова изведених у Републици Србији на зградама већа је за 7,9%, а на осталим грађевинама за 19,6%.

Индекси вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије и АП Војводине у односу на исти квартал претходне године, у сталним ценама

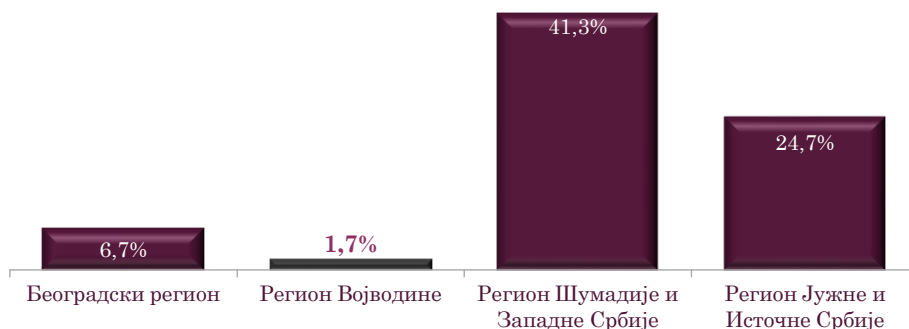
Посматрано према регионима Републике Србије, највећа стопа раста грађевинске активности у сталним ценама у трећем кварталу 2021. године забележена је у Региону Шумадије и Западне Србије и износи 41,3%.

Виша стопа раста грађевинске активности забележена је и у Региону Јужне и Источне Србије и износи 24,7% мг. у трећем кварталу текуће године.

У Београдском региону је забележен раст грађевинске активности за 6,7% мг. у трећем кварталу 2021. године, док је у Региону Војводине забележен најмањи раст грађевинске активности од 1,7% у односу на исти квартал 2020. године.

Грађевинска делатност - вредност изведених радова у сталним ценама, трећи квартал 2021. године (мг. %)

У првих девет месеци 2021. године у односу на исти период 2020. године, грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 10,4% у текућим ценама, односно 3,6% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини, у периоду јануар - септембар 2021. године, у сталним ценама, повећана је за 36,0% мг, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама смањена за 11,6% мг.

Само у трећем кварталу 2021. у односу на исти квартал претходне године, грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 13,9% у текућим, односно 1,7% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини, у посматраном периоду, у сталним ценама, повећана је за 31,3%, док је вредност радова изведених на осталим грађевинама смањена за 12,6%.

Индекси вредности изведених грађевинских радова на територији АП Војводине у односу на исти квартал претходне године, у сталним ценама, према врсти грађевина

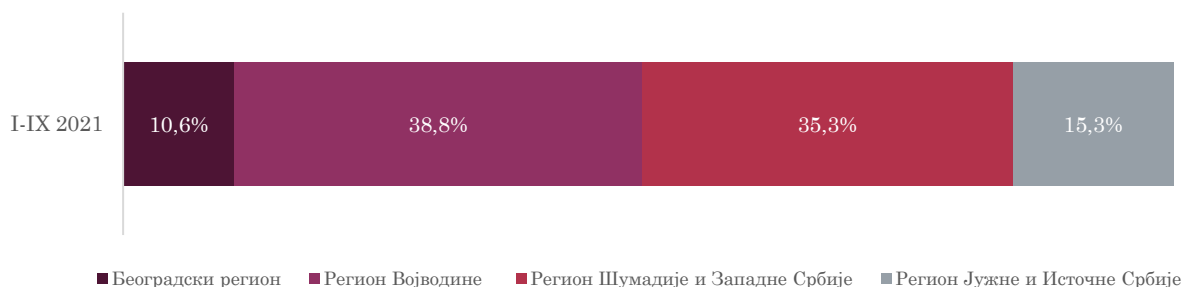

У поређењу са претходним кварталом (други квартал 2021), вредност изведених грађевинских радова у АП Војводини повећана је за 25,0%, а у односу на просечну вредност изведених радова у 2020. години, вредност изведених радова у трећем кварталу 2021. године у Војводини већа је за 8,2%, посматрано у сталним ценама.

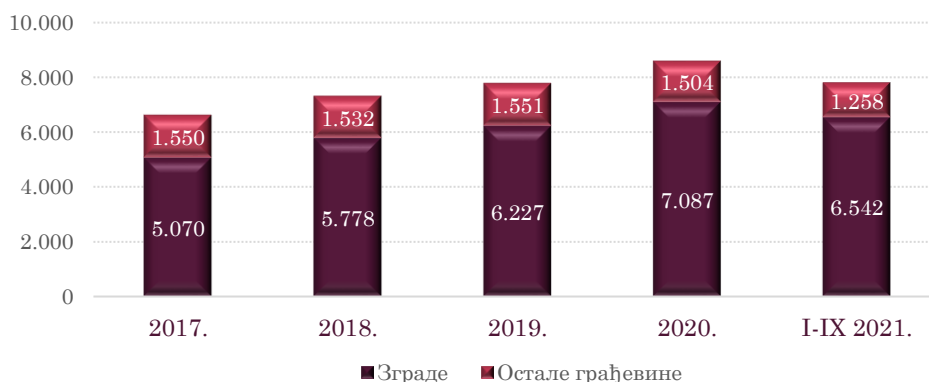
Посматрано по регионима Републике Србије, у првих девет месеци 2021. године, највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине (7.800 грађевинских дозвола, тј. 38,8%), следи Регион Шумадије и Западне Србије са 7.083 издатих грађевинских дозвола или 35,3%, затим Регион Јужне и Источне Србије (3.064 грађевинских дозвола или 15,3%), док је најмањи број издатих грађевинских дозвола забележен у Београдском региону (2.137 или 10,6%).

Удео издатих грађевинских дозвола по регионима Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

У периоду јануар - септембар 2021. године, у АП Војводини је издато за 34,7% грађевинских дозвола више него у истом периоду претходне године. Од укупног броја издатих дозвола у посматраном периоду, 83,9% дозвола је издато за зграде, а 16,1% за остале грађевине. Ако се посматрају само зграде, 77,6% дозвола издато је за стамбене зграде, а 22,4% за нестамбене зграде, док се код осталих грађевина највећи део издатих дозвола односи на цевоводе, комуникационе и електричне водове (74,4%).

Број издатих грађевинских дозвола за зграде и остале грађевине у АП Војводини, 2017 - I-IX 2021. године

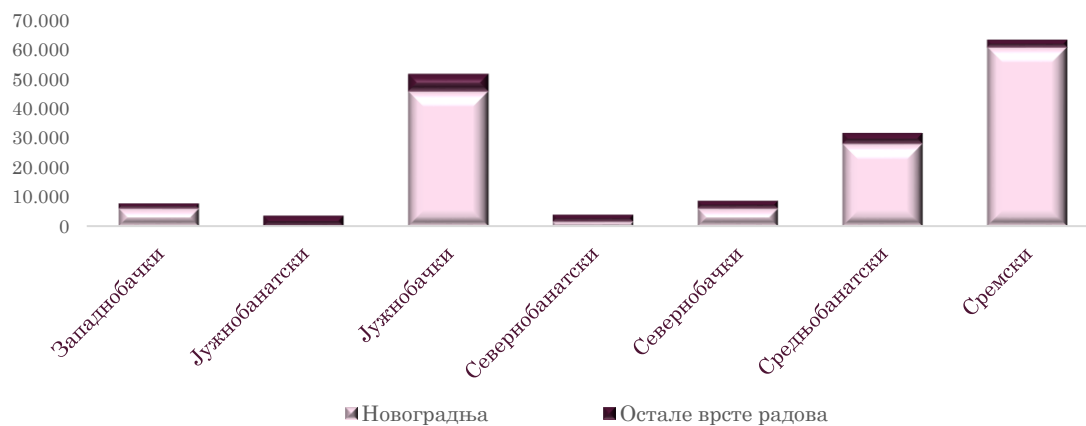

Према дозволама издатим у периоду јануар - септембар 2021. године, у АП Војводини је пријављена изградња 8.039 станова (за 36,6% више него у истом периоду претходне године), с просечном површином од 78,7 m². Од укупног броја станова у стамбеним зградама новоградње, 12,3% станова се гради у зградама са једним станом, просечне површине 148,4 m², 1,2% станова у стамбеним зградама са два стана, просечне површине стана од 111,1 m², док се према издатим грађевинским дозволама 86,1% станова гради у зградама са три или више станова, и њихова просечна површина је знатно мања и износи 68,1 m².

Предвиђена вредност радова новоградње у АП Војводини у периоду јануар - септембар 2021. године износи 86,9% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у Војводини у истом периоду. Посматрано према управним окрузима АП Војводине, у посматраном периоду текуће године највећа грађевинска активност одвија се у Сремском округу (33,9%) и Јужнобачком округу (28,1%), затим у Средњобанатском (15,4%), Јужнобанатском (10,9%) и Севернобачком округу (5,3%), док учешћа преостала два округа износе мање од по 5,0%.

Предвиђена вредност радова према окрузима АП Војводине и врсти радова у периоду јануара - септембар 2021. године (у млн. РСД)

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Промет робе у трговини на мало у Војводини у првих девет месеци 2021. године у односу на исти период прошле године забележио је повећање од 15,4% у текућим ценама, односно 11,5% у сталним ценама.

У септембру 2021. године у односу на исти месец претходне године остварен је раст промета од 11,7% у текућим ценама, а 3,8% у сталним ценама. У односу на претходни месец август, промет робе у трговини на мало у АП Војводини је у септембру 2021. смањен за 3,2% у текућим, односно 4,4% у сталним ценама.

У односу на просечан ниво промета у трговини на мало у АП Војводини у 2020. години, у септембру 2021. је забележен раст промета од 17,9% у текућим ценама, односно 9,9% у сталним ценама.

На унутрашњем тржишту Републике Србије у првих девет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године, забележено је повећање промета у групи Храна, пиће и дуван за 10,9% у текућим, односно 7,8% у сталним ценама, у групи Непрехранбени производи, осим моторних горива за 13,7% у текућим, односно 11,8% у сталним ценама, док је у групи Моторних горива највише повећан промет за 25,5% у текућим, односно 14,9% у сталним ценама.

Показатељи услужних сектора наставили су да бележе повољна кретања. **У првих девет месеци 2021. године, у поређењу са истим периодом претходне године, промет робе у трговини на мало у Републици Србији повећан је у текућим ценама за 14,5%, а у сталним ценама за 10,5%. У АП Војводини у истом периоду забележено је повећање промета робе у трговини на мало од 15,4% у текућим ценама, односно 11,5% у сталним ценама.**

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији у септембру 2021. године у односу на септембар претходне године већи је у текућим ценама за 11,9%, а у сталним ценама за 4,3%. **У Војводини је забележен раст промета у трговини на мало од 11,7% у текућим ценама, односно 3,8% у сталним ценама у септембру 2021. у односу на исти месец претходне године.**

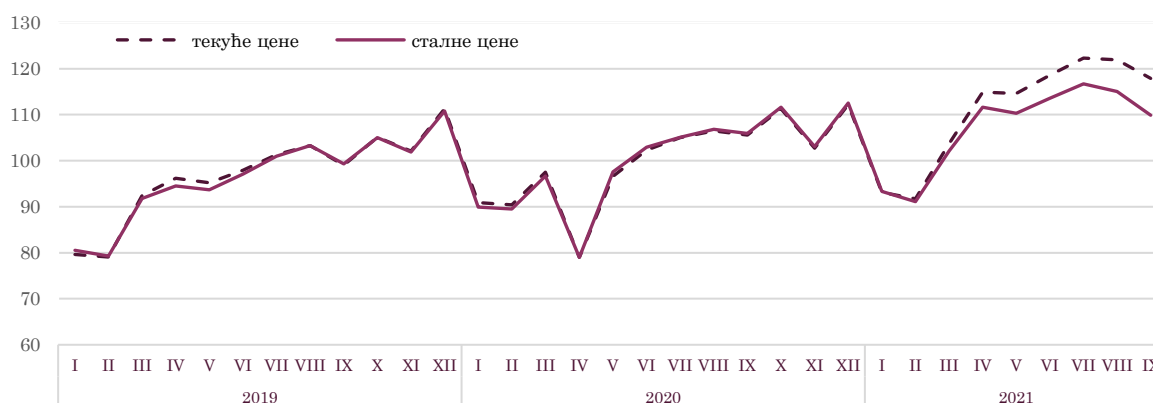
У односу на месец август, у септембру 2021. промет робе у трговини на мало смањен је у Републици Србији за 3,9% у текућим, односно 4,9% у сталним ценама, док је у АП Војводини смањен за 3,2% у текућим, односно за 4,4% у сталним ценама.

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2020. години, почетком 2021. бележен је сезонски очекиван пад промета робе у трговини на мало, како у текућим тако и у сталним ценама. Од марта се бележи раст промета робе у трговини на мало у односу на просек претходне године, који је у септембру 2021. године износио 17,2% у Републици Србији у текућим ценама, односно 9,6% у сталним ценама, а у АП Војводини 17,9% у текућим ценама, односно 9,9% у сталним ценама.

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, месечни индекси (Ø2020=100)

	Септ. 2020.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март.	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ. 2021.
Текуће цене	105,6	111,3	102,7	112,2	93,1	91,7	103,7	114,9	114,6	118,6	122,3	121,9	117,9
Сталне цене	105,9	111,6	103,1	112,5	93,3	91,1	102,1	111,6	110,3	113,6	116,7	115,0	109,9

Индекси промета у трговини на мало у АП Војводини (Ø2020=100)

Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије у првих девет месеци 2021. године, у односу на исти период претходне године, забележено је повећање промета у свим групама, и то у групи Храна, пиће и дуван за 10,9% у текућим, односно 7,8% у сталним ценама, у групи Непрехранбени производи, осим моторних горива за 13,7% у текућим, односно 11,8% у сталним ценама, а у групи Моторна горива је забележено највеће повећање промета од 25,5% у текућим ценама, односно 14,9% у сталним ценама.

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

У првих девет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године, укупан број долазака туриста у Војводину повећан је за 55,0%, а укупан број ноћења за 59,3%.

У укупном броју долазака туриста у Војводини 66,3% су били домаћи, а 33,7% страни туристи, док су у укупном броју ноћења 67,5% била ноћења домаћих, а 32,5% ноћења страних туриста.

Домаћи туристи су забележили раст броја долазака у Војводину за 39,9% и раст остварених ноћења за 37,8% мг, а страни туристи су забележили повећан број долазака за чак 96,6% и ноћења за 135,3% мг.

У првих девет месеци 2021. године, Војводину су у највећем броју посетили страни туристи из Босне и Херцеговине (9.821 или 3,1% укупних долазака), а највећи број ноћења остварили су посетиоци из Турске (37.149 или 4,2%).

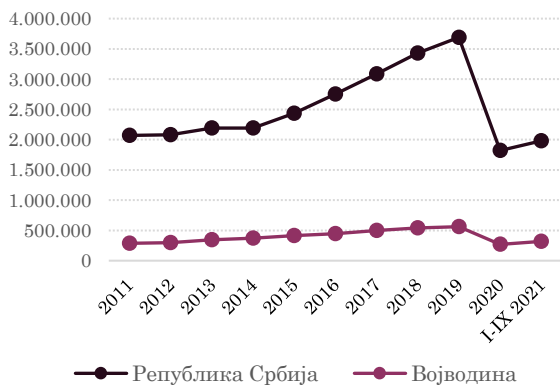

У периоду јануар - август 2021. године девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 1,0 млрд евра и већи је за 50,4% од девизног прилива у истом периоду претходне године.

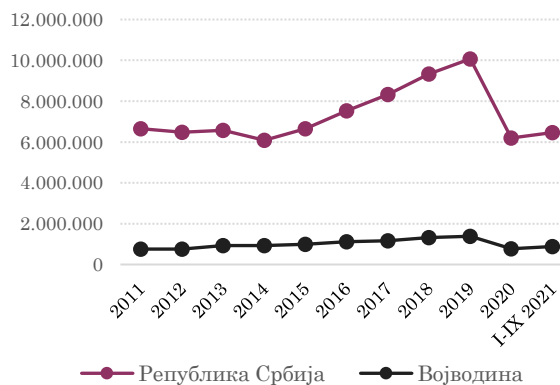

Тренд раста туристичког сектора започет 2014. године био је у жеку 2019. године, током које је остварено рекордних 10.073.299 ноћења у Републици Србији, а девизни прилив од туризма износио је 1,4 милијарди евра. Даљи тренд раста прекинуло је ширење глобалне пандемије почетком 2020. године, која је услед ограничавања кретања и затварања граница највише штете нанела управо туризму и угоститељству. Од почетка 2021. године бележи се постепен опоравак туристичког сектора, који у посматраном периоду наставља да бележи повољна кретања.

Доласци туриста у Републику Србију и АП Војводину, 2011- I-IX 2021.

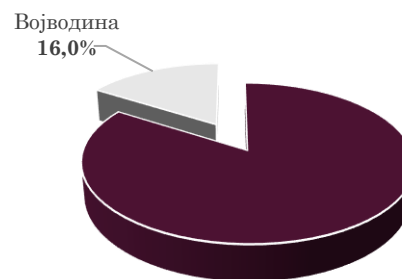
Ноћења туриста у Републици Србији и АП Војводини, 2011- I-IX 2021.

У периоду јануар - септембар 2021. године у Републици Србији је забележено 1.982.146 туристичких долазака, што је за 35,3% више у односу на исти период 2020. године, али за 30,1% мање него у истом периоду преткризне 2019. године која је била једна од најуспешнијих година у сектору туризма.

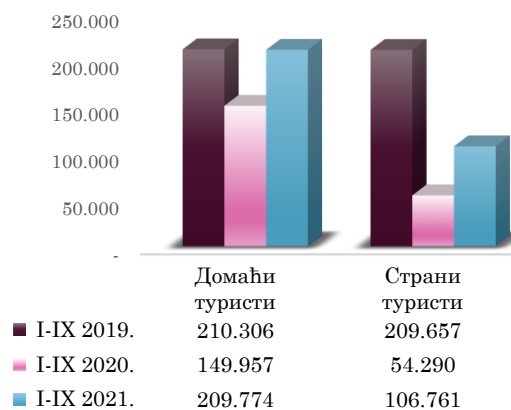
Од укупног броја остварених туристичких долазака у Републику Србију у посматраном периоду, **16,0% је забележено у Војводини**. Домаћи туристи у Војводини су чинили 15,5% укупних долазака домаћих туриста у Републику Србију, а страни 16,9% укупних долазака страних туриста у Републику Србију у истом периоду.

Доласци туриста у Републику Србију, I-IX 2021.

У Војводини је у периоду јануар - септембар 2021. године укупан број долазака туриста износио 316.535, што је за 55,0% више него у истом периоду претходне године, а за 26,4% мање у поређењу са истим периодом преткризне 2019. године. Број долазака домаћих туриста је у првих девет месеци 2021. износио 209.774 (66,3%) и за 39,9% је већи него у истом периоду прошле године, али за 0,3% мањи него у истом периоду 2019, док је број страних туриста износио 106.761 (33,7%), за чак 96,6% више него у истом периоду прошле године, али за 49,1% мање него у истом периоду 2019.

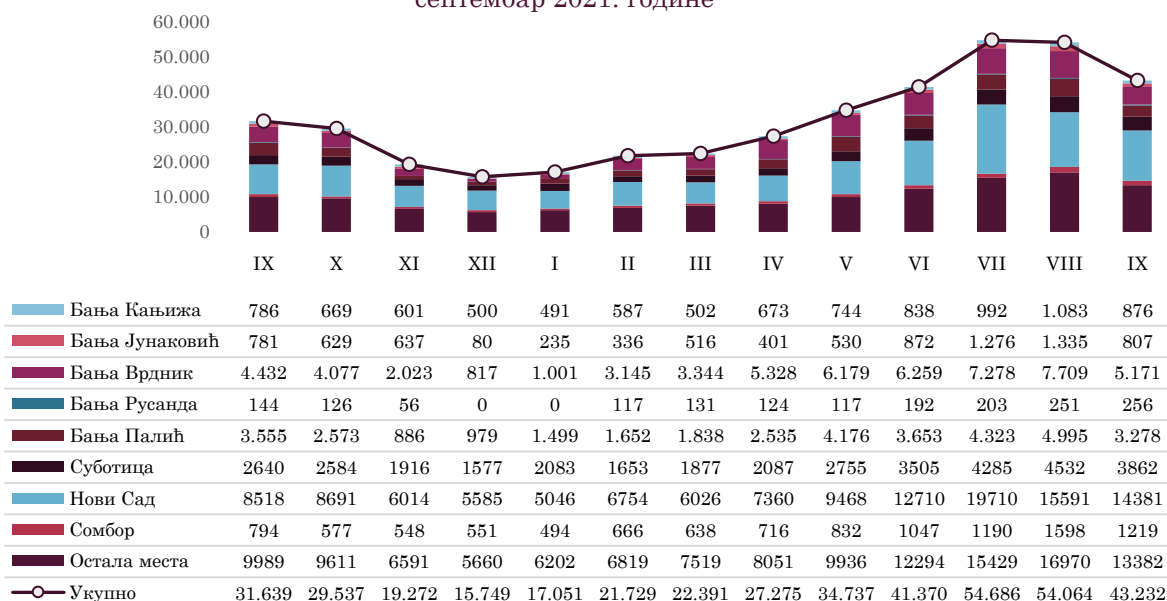
Доласци туриста у Војводину, јануар - септембар 2021. године

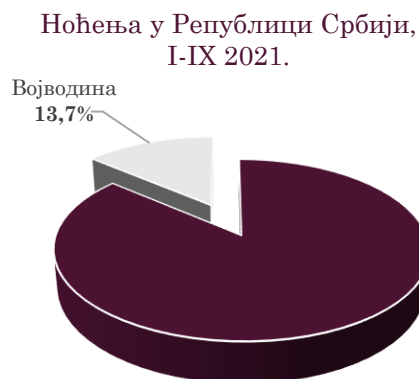
Само у септембру 2021. године укупан број долазака туриста у Војводину је износио 43.232 и у односу на исти месец прошле године већи је за 11.593 долазака или 36,6%. У септембру 2021. у свим одабраним туристичким местима Војводине забележен је раст броја долазака у односу на септембар прошле године, осим у Бањи Палић где је забележен мањи број долазака за 277. Туристички промет мерен туристичким доласцима у атрактивним дестинацијама Војводине, иако бележи м.г. раст, још увек није достигао ниво из преткризне 2019. године.

Доласци туриста по изабраним туристичким местима у Војводини, септембар 2021. године

У првих девет месеци 2021. године, у Републици Србији је евидентирано укупно 6.459.890 ноћења, што је за 27,9% више у односу на исти период 2020. године, а за 18,2% мање у поређењу са истим периодом преткризне 2019. године. У укупном броју ноћења у периоду јануар - септембар 2021. године, 72,4% су била ноћења домаћих, а 27,6% ноћења страних туриста.

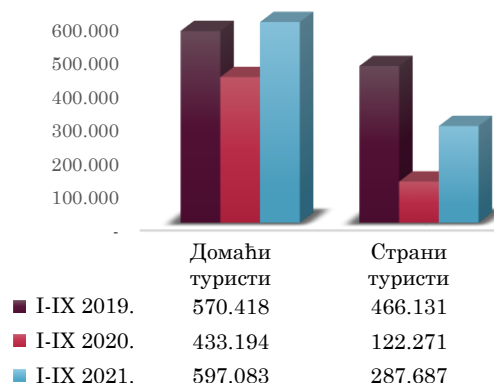
Од укупног броја остварених ноћења у Републици Србији у периоду јануар – септембар 2021. године, **13,7% су била ноћења у Војводини**. Ноћења домаћих туриста у Војводини су чинила 12,8% укупних ноћења домаћих туриста у Републици Србији у истом периоду, док су ноћења страних туриста чинила 16,1% укупних ноћења страних туриста у Републици Србији у истом периоду.

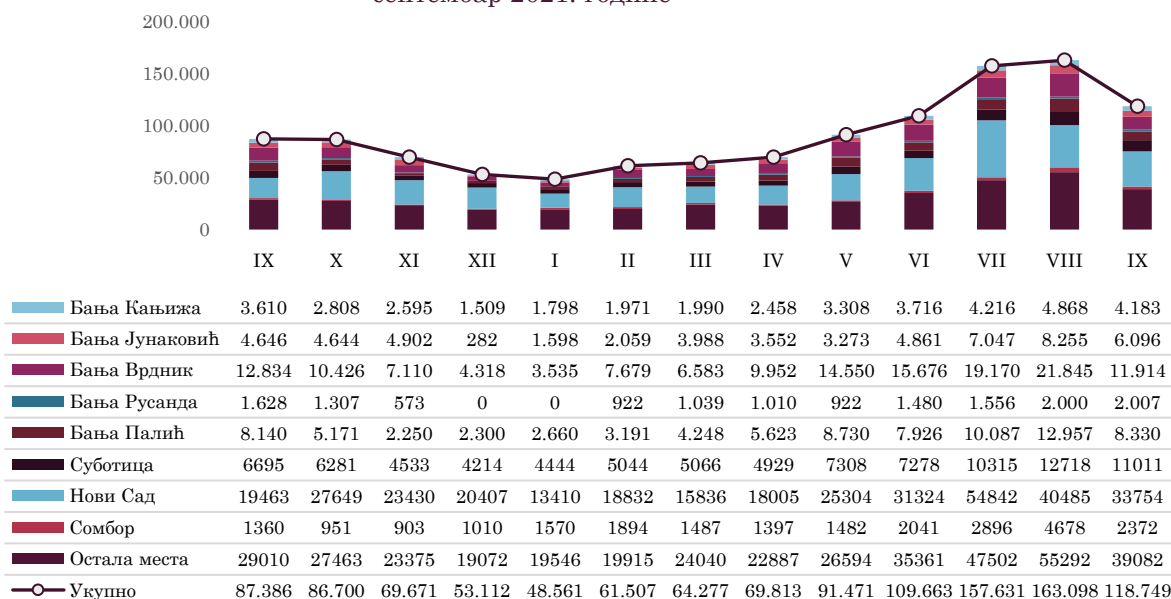
Укупан број регистрованих ноћења туриста у Војводини у првих девет месеци 2021. године износио је 884.700 и већи је за 59,3% у односу исти период претходне године, а за 14,6% мањи него у истом периоду преткризне 2019. године. Број ноћења домаћих туриста износио је 597.083 (67,5%) и повећан је за 37,8% у односу на период јануар - септембар 2020. године, а надмашио је и број регистрованих ноћења у истом периоду 2019, за 1,0%. Број ноћења страних туриста износио је 287.687 (32,5%) и порастао је за 135,3% у односу на исти период 2020. године, али је и даље мањи него у истом периоду 2019. и то за 38,3%.

Ноћења туриста у Војводини, јануар - септембар 2021. године

Само у септембру 2021. године, укупан број ноћења туриста у Војводини износио је 118.749 и у односу на исти месец претходне године већи је за 31.363 ноћења или 35,9%, а у односу на септембар преткризне године мањи за 19.621 или 14,2%. У свим одабраним туристичким местима Војводине забележен је раст броја ноћења у септембру ове године у односу на септембру претходне године, осим у Бањи Врдник где је забележен пад броја ноћења за 920.

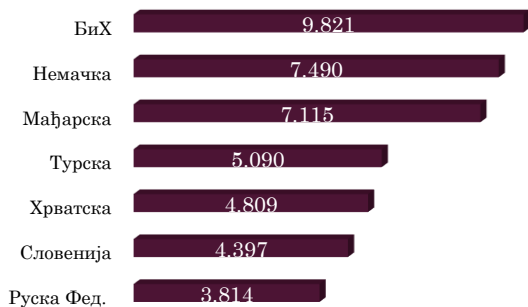
Ноћења туриста по изабраним туристичким местима у Војводини, септембар 2021. године

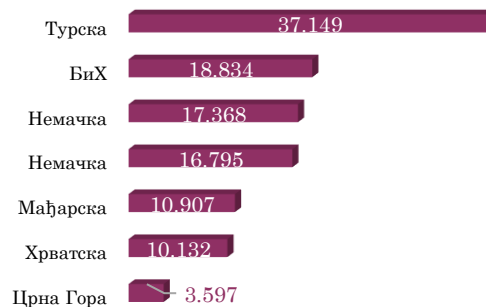
У првих девет месеци 2021. године, највећи број долазака страних туриста у Војводину забележили су туристи из Босне и Херцеговине (9.821 долазака или 3,1% укупних долазака), а највећи број ноћења остварили су посетиоци из Турске (37.149 или 4,2%).

Доласци страних туриста у Војводину према водећим земљама из којих долазе, I-IX 2021.

Ноћења страних туриста у Војводини према водећим земљама из којих долазе, I-IX 2021.

На нивоу Републике Србије, **најфреквентније посећивана места у периоду јануар - септембар 2021. године, изражено бројем долазака туриста била су бањска места (549.752 долазака или 27,7% укупних долазака), а изражено бројем ноћења туриста то су била планинска места (1.567.414 ноћења или 24,3% укупних ноћења).** У највећим центрима планинског туризма, на Копаонику и Златибору, остварено је укупно 873.623 ноћења, при томе на Копаонику за 11,7% мање ноћења, а на Златибору за 10,0% више него у истом периоду претходне године. У односу на исти период преткризне 2019. године на Копаонику је било за 25,4% мање ноћења, а на Златибору за 15,6% мање. Посетиоци планина већином су били домаћи туристи (87,8%).

Посматрано по категорији туристичких места, **бањски туризам се најбрже опоравио** (у бањским местима је забележен раст броја долазака туриста за 25,6% мг. и раст броја ноћења за 18,1% мг. На стимулацију домаћег туристичког промета велики утицај имала је и акција поделе 150.000 ваучера за субвенционисани одмор у Србији, која се претходних пет година показала као једна од најисплативијих и најпопуларнијих субвенција у привреди.

У првих девет месеци 2021. у Београду је остварено 46,8% од укупног броја ноћења страних туриста у истом периоду (раст од 97,6% у односу на исти период 2020, али пад од 46,2% у односу на исти период 2019). Београд је и даље најинтересантнија и најзначајнија ситибрејк дестинација за странце у Србији, због лаке доступности, садржаја које нуди, али и недовољне промоције осталих дестинација.

Доласци туриста у РС по изабраним туристичким местима, I-IX 2021.

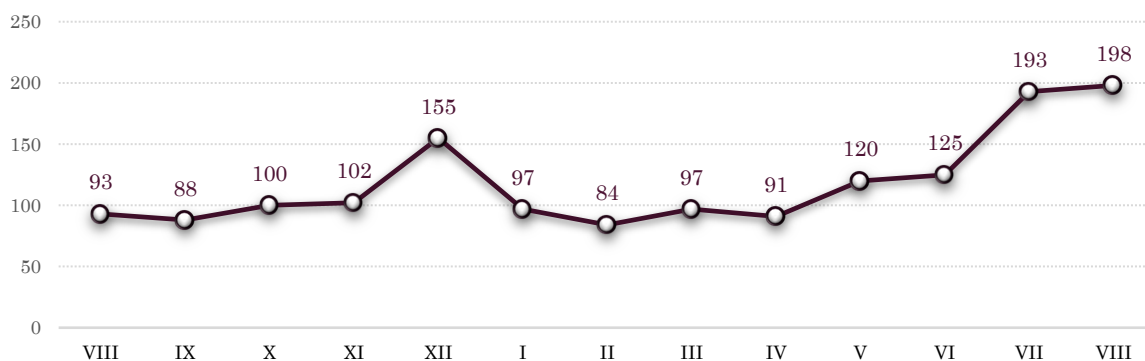
Ноћења туриста у РС по изабраним туристичким местима, I-IX 2021.

У првих осам месеци 2021. године, укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 1,0 млрд евра и већи је за 336,4 милиона евра или 50,4% у односу на девизни прилив у периоду јануар - август претходне године, док девизни одлив од туризма у Републици Србији у истом периоду износи 881 млн евра и већи је за 242,2 милиона евра или 37,9% у односу на девизни одлив у истом периоду 2020. године.

Девизни прилив од туризма у Републици Србији по месецима,
август 2021. године

У периоду јануар - септембар 2021. године у односу на исти период претходне године, цене угоститељских услуга у АП Војводини порасле су за 1,9%. Највећи раст су забележиле цене безалкохолних пића (2,6%) и цене алкохолних пића (2,3%). Цене хране су порасле за 1,9%, а цене преноћишта за свега 0,3%.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и Војводини
у септембру 2021. године

	Република Србија			Војводина		
	$\frac{IX\ 2021}{VIII\ 2021}$	$\frac{IX\ 2021}{IX\ 2020}$	$\frac{I - IX\ 2021}{I - IX\ 2020}$	$\frac{IX\ 2021}{VIII\ 2021}$	$\frac{IX\ 2021}{IX\ 2020}$	$\frac{I - IX\ 2021}{I - IX\ 2020}$
Укупно	101,6	104,5	102,2	100,6	103,8	101,9
Храна	101,1	103,2	101,8	100,6	103,8	101,9
Алкохолна пића	100,6	104,6	102,4	100,4	104,3	102,3
Безалкохолна пића	100,9	103,1	101,8	101,0	103,8	102,6
Преноћишта	104,7	110,3	103,5	101,0	102,7	100,3

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

У првих девет месеци 2021. године, укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине остварена је у вредности од 11,6 млрд евра, што је за 30,0% више од спољнотрговинске робне размене остварене у истом периоду претходне године.

Извоз је остварен у вредности од 5,5 млрд евра (за 27,1% више у односу на извоз у истом периоду претходне године), а увоз у вредности од 6,1 млрд евра (за 32,8% више од увоза оствареног у истом периоду претходне године).

Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (87,8%), тако и у увозу (66,9%) АП Војводине у првих девет месеци текуће године.

Водећи извозни производ АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. године су Сетови проводника за паљење, ост. сетови за возила (5,0%), а увозни Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (13,4%).

Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у првој половини 2021. године је Немачка, како у извозу (14,2%) тако и у увозу (16,3%).

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Укупна вредност спољнотрговинске робне размене Републике Србије у првих девет месеци 2021. износила је 36,0 млрд евра, што је за 25,4% више од вредности спољнотрговинске робне размене коју је Република Србија бележила у истом периоду претходне године, а такође је надмашила и спољнотрговинску робну размену која је остварена у истом периоду преткризне 2019. године, и то за 18,8%.

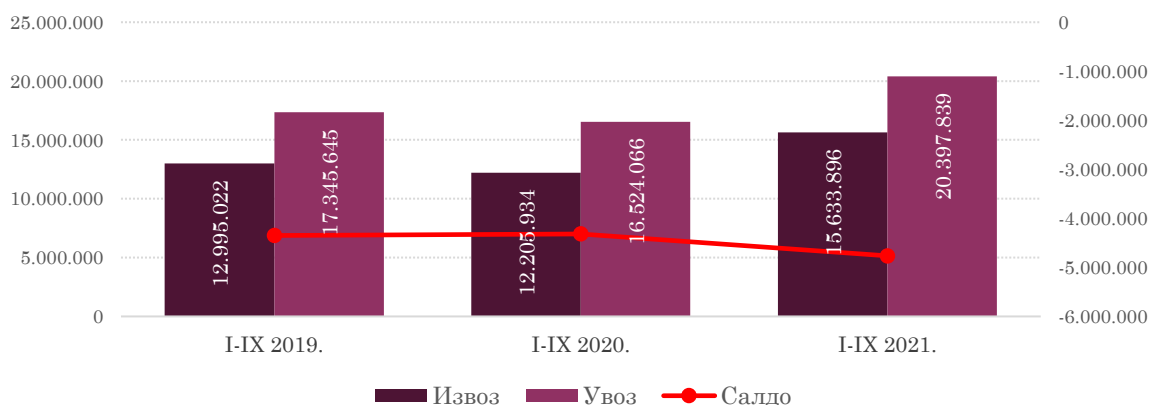
Извоз Републике Србије је у посматраном периоду реализован у вредности од 15,6 млрд евра, што је за 28,1% више у односу на извоз у истом периоду претходне године, а за 20,3% више од вредности извоза у истом периоду 2019. године, док је увоз реализован у вредности од 20,4 млрд евра, за 23,4% више од увоза оствареног у истом периоду 2020. године, а за 17,6% више од увоза бележеног у истом периоду преткризне 2019. године.

Из спољнотрговинске робне размене Републике Србије забележен је **спољнотрговински дефицит у вредности од 4,8 млрд евра, што је за 10,3% више од дефицита оствареног у истом периоду претходне године.**

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије, јануар - септембар 2021. године
*у 000 евра

Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2021.	15.633.896	128,1	20.397.839	123,4	36.031.735	125,4	-4.763.943
I-IX 2020.	12.205.934	93,9	16.524.066	95,3	28.730.000	94,7	-4.318.132
2020.	17.051.934	97,2	22.957.138	96,2	40.009.072	96,6	-5.905.204
2019.	17.536.367	107,7	23.875.267	108,9	41.411.634	108,4	-6.338.900

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије,
I-IX 2019 - I-IX 2021. (у хиљадама евра)

Извоз је забележио бржи раст вредности од увоза, те је **покривеност увоза извозом у Републици Србији повећана са 73,9% колика је била у првих девет месеци 2020. године, на 76,6% у првих девет месеци текуће 2021. године.**

Посматрано по регионима, **Војводина је на првом месту по учешћу у извозу Републике Србије (35,3%), односно на другом месту по учешћу у увозу у првих девет месеци 2021. године (29,8%),** одмах након Београдског региона (45,3%).

Извоз и увоз Републике Србије по регионима, I-IX 2021. године
(учешће %)

Прерађивачка индустрија је водећи сектор делатности, како у извозу (88,4%), тако и у увозу (77,6%) Републике Србије у периоду јануар - септембар 2021. године. На другом месту у извозу је сектор Пољопривреда, шумарство и рибарство (6,7%), а у увозу сектор Некласификовано по КД (11,6%).

У периоду јануар - септембар 2021. године, вредносно посматрано, **из Србије су се највише извозили Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила у вредности од 877 млн евра,** за 29,4% више него у истом периоду претходне године, док се, поред Неразврстане робе по ЦТ²-робе на складиштењу, **највише увозила Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова у вредности од 1,8 млрд евра,** за чак 53,6% више него у истом периоду претходне године.

Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2021 I – IX 2020
УКУПНО	6.804 врсте производа			6.652 врсте производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	1.011.490	5,9%	91,2	876.967	5,6%	129,4
Руде бакра и концентрати	81.611	0,5%	22.119,7	395.530	2,5%	5.206.429,5
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	432.218	2,5%	88,4	375.823	2,4%	118,8

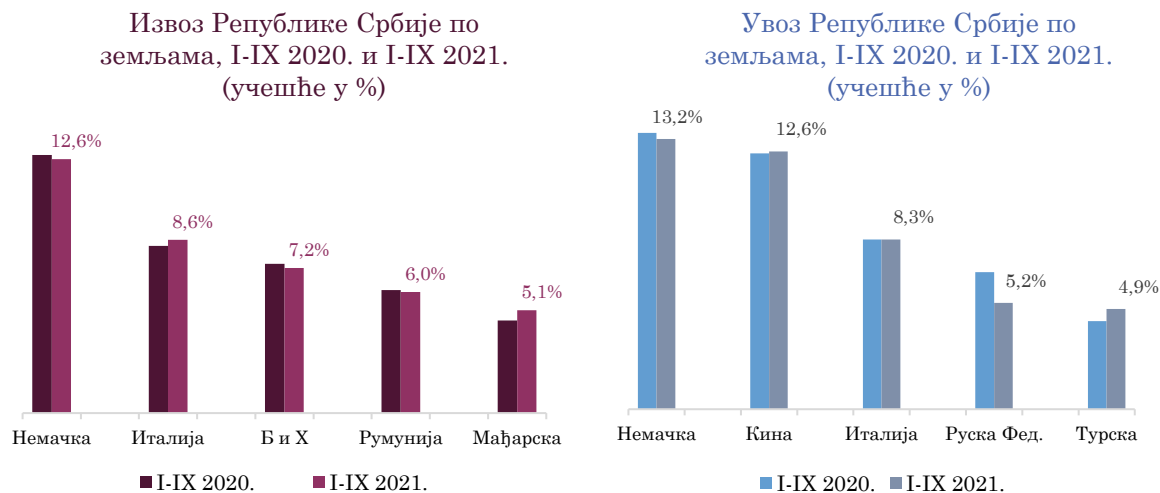
Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2021 I – IX 2020
УКУПНО	8.119 врста производа			8.039 врста производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	2.100.894	9,2%	107,1	1.769.570	8,7%	122,8
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	732.483	3,2%	72,2	815.670	4,0%	153,6
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	534.396	2,3%	89,2	594.106	2,9%	163,3

² На основу Методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, **појам Неразврстана роба по ЦТ** обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

Република Србија је у периоду јануар - септембар 2021. године забележила робни извоз у 161 различиту земљу, односно увоз из 180 земаља. **Најзначајније извозно тржиште је, традиционално, Немачка (12,6% укупног извоза), а увозно Немачка (13,2% укупног увоза) и Кина (12,6% укупног увоза).** Извоз у првих пет земаља чини 39,4% укупног извоза Републике Србије, а увоз из првих пет земаља 44,2% укупног увоза Републике Србије у првих девет месеци 2021. године.

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

У првих девет месеци 2021. године, укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине остварена је у вредности од 11,6 млрд евра, што је 30,0% више од спољнотрговинске робне размене остварене у истом периоду претходне године, а за 23,0% више од спољнотрговинске робне размене остварене у истом периоду преткризне 2019. године.

Извоз из АП Војводине је у посматраном периоду реализован у вредности од 5,5 млрд евра, што је за 27,1% више у односу на извоз у истом периоду претходне године, а за 22,9% више у поређењу са првих девет месеци 2019. године. Увоз је реализован у вредности од 6,1 млрд евра, и за 32,8% је већи од увоза оствареног у истом периоду 2020, односно за 23,2% већи од увоза у првих девет месеци преткризне 2019. године.

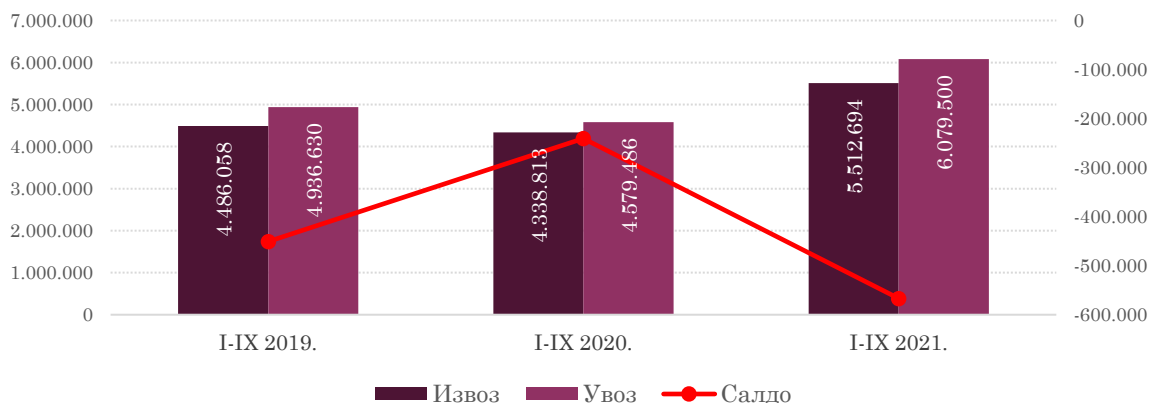
Из спољнотрговинске робне размене АП Војводине је у првих девет месеци 2021. забележен спољнотрговински дефицит у вредности од 566,8 млн евра, за 326 млн евра већи од дефицита у истом периоду прошле године, а за 116,2 млн евра већи од дефицита у истом периоду преткризне 2019. године.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, јануар - септембар 2021. године
*у 000 евра

Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-IX 2021.	5.512.694	127,1	6.079.500	132,8	11.592.194	130,0	-566.806
I-IX 2020.	4.338.813	96,7	4.579.486	92,8	8.918.299	94,6	-240.673
2020.	6.082.652	99,0	6.363.380	92,9	12.446.032	95,8	-280.727
2019.	6.144.985	108,7	6.851.524	106,2	12.996.509	107,4	-706.539

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине,
I-IX 2019 - I-IX 2021. (у хиљадама евра)

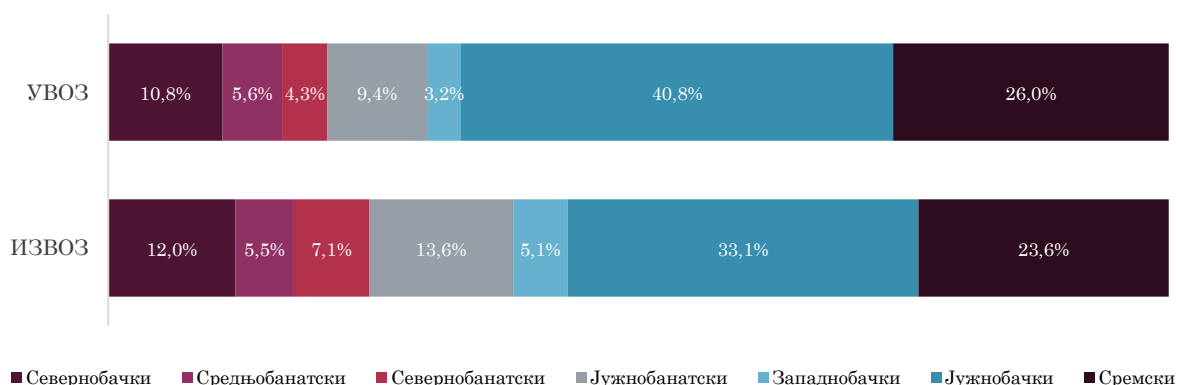

У првих девет месеци 2021. године, **спољнотрговинска робна размена АП Војводине чинила је 32,2% укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије** у истом периоду, при чему је војвођански извоз чинио 35,3% укупног извоза Републике, а увоз 29,8% укупног увоза Републике у истом периоду.

Услед већег раста увоза од раста извоза АП Војводине у посматраном периоду, покривеност увоза извозом је смањена са 94,7% колика је била у периоду јануар - септембар 2020. године, на 90,7% у истом периоду текуће године.

Посматрано по управним окрузима АП Војводине у првих девет месеци 2021. године, **доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине има Јужнобачки округ (33,1% у извозу и 40,8% у увозу)**. На другом месту се налази Сремски округ, са учешћем од 23,6% у извозу, односно 26,0% у увозу, а на трећем месту Јужнобанатски округ са учешћем од 13,6% у извозу и 9,4% у увозу АП Војводине.

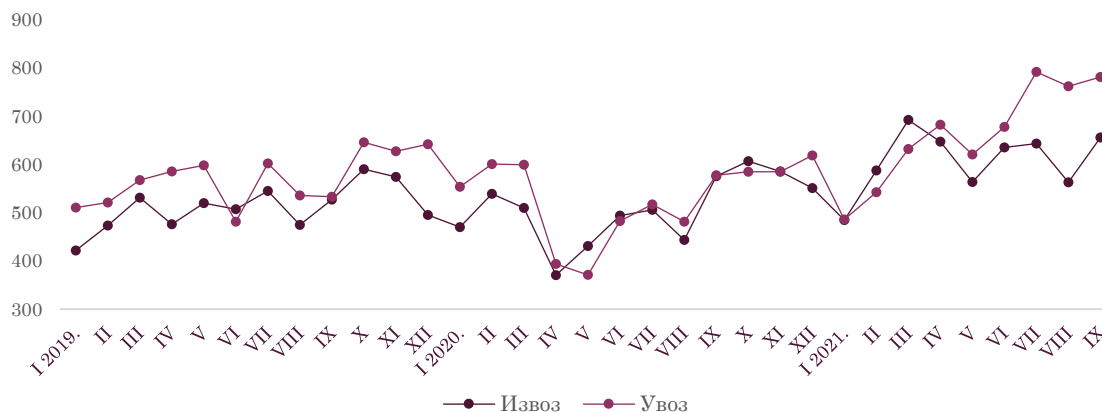
Извоз и увоз АП Војводине по окрузима, јануар - септембар 2021. године
(учешће %)

Након пада у априлу и мају и застоја током целе 2020. године, изазваног ширењем пандемије коронавируса, може се рећи да се **спољнотрговинска робна размена АП Војводине вратила на претходну путању раста и надмашила размену која је остварена у истом периоду 2019. године.**

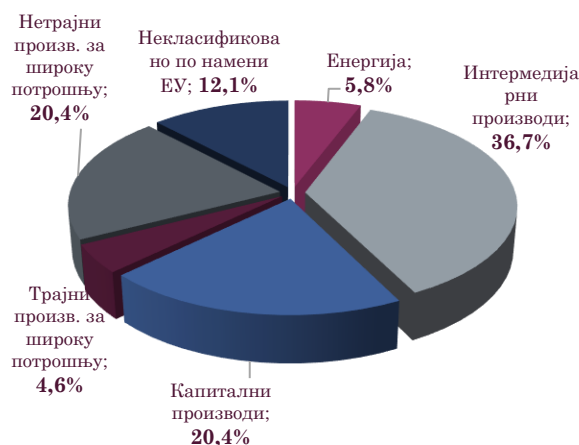
Кретање извоза и увоза АП Војводине по месецима,
I 2019 - IX 2021. године (у млн евра)

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по економској намени Европске уније³

У структури извоза АП Војводине у првих девет месеци 2021. године, доминантно место традиционално има извоз Интермедијарних производа (36,7% укупног војвођанског извоза у истом периоду). На другом месту је извоз Капиталних производа и Нетрајних производа за широку потрошњу, са учешћем од по 20,4%. Приближно исто учешће (20,4%) има извоз Нетрајних производа за широку потрошњу, док је на трећем месту извоз групе производа Некласификовано по намени ЕУ, са учешћем од 12,1%. Преостале две групе производа по економској намени ЕУ имају појединачно учешће мање од по 6,0% у укупном извозу АП Војводине у посматраном периоду.

Структура извоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-IX 2021.

У односу на извоз у првих девет месеци претходне године, у периоду јануар - септембар текуће године највише је повећан извоз Енергије (за 68,7%) и Интермедијарних производа (за 49,5%).

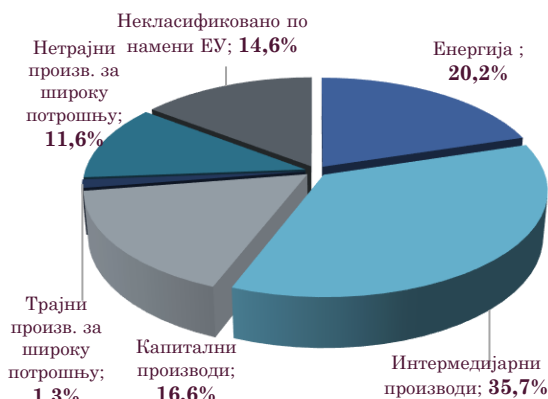
Више од половине извоза Енергената и Некласификовано по намени ЕУ Републике Србије у првих девет месеци 2021. години припада извозу АП Војводине, и то 72,2% и 52,8% респективно.

³ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenai2010.pdf>

У структури увоза АП Војводине у првих девет месеци 2021. године, доминантно место, као и у извозу, има увоз Интермедијарних производа (35,7% укупног војвођанског увоза у посматраном периоду). На другом месту је увоз Енергената (20,2%), те увоз Капиталних производа на трећем месту са учешћем од 16,6%. Затим следи увоз групе производа Некласификовано по намени ЕУ (14,6%) и Нетрајних производа за широку потрошњу (11,6%). Увоз Трајних производа за широку потрошњу учествује са 1,3% у укупном увозу АП Војводине у првих девет месеци 2021. године.

Структура увоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-IX 2021.

Увоз Енергената АП Војводине чинио је 69,8% укупног увоза Енергената Републике Србије у посматраном периоду. У поређењу са истим периодом претходне године, увоз свих група производа по економској намени ЕУ је порастао, а највише је повећан увоз групе Некласификовано по намени ЕУ (за 73,3%).

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010)

Прерађивачка индустрија и од почетка 2021. године представља доминантан сектор у извозу АП Војводине (87,8% у првих девет месеци, уз повећање извоза за 28,7% у поређењу са истим периодом претходне године). На другом месту је извоз сектора **Пољопривреда, шумарство и рибарство**, чије учешће износи 11,1% и који је забележио међугодишње повећање од 14,8%. Остали сектори имају појединачно учешће мање од по 1% у укупном извозу АП Војводине.

Најзначајнији сектори делатности у извозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Сектор КД	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020/2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-IX 2021/I-IX 2020
Прерађивачка индустрија	5.228.200	86,0%	96,1	4.842.386	87,8%	128,7
Пољопривреда, шумарство и рибарство	791.815	13,0%	125,1	612.904	11,1%	114,8
Снабдевање водом и управљање отп. водама	35.410	0,6%	90,1	37.277	0,7%	160,1

Међугодишње повећање укупног робног извоза АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. вођено је повећањем извоза у свим секторима делатности, осим у сектору Информисање и комуникације и Некласификовано по КД, где је забележен пад извоза од 4,1% и 14,8% респективно.

Како у извозу, тако и у увозу АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. године доминантно учешће имао је сектор **Прерађивачке индустрије (66,9%)**, који је у поређењу са истим периодом претходне године забележио повећање од 26,9%. На другом месту је увоз сектора **Рударство (18,6%)**, који је забележио повећање од 30,7% мг, а на трећем месту увоз сектора Некласификовано по КД (учешће 11,6%, раст од 104,5% мг).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Најзначајнији сектори делатности у увозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Сектор КД	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2021 I – IX 2020
Прерађивачка индустрија	4.463.760	70,1%	98,0	4.065.609	66,9%	126,9
Рударство	1.157.157	18,2%	72,5	1.130.193	18,6%	130,7
Некласификовано по КД	512.948	8,1%	105,5	703.125	11,6%	204,5

Посматрано по областима делатности АП Војводине у првих девет месеци 2021. године, највеће учешће у извозу има **Производња прехранбених производа (12,9%)**, која бележи највећи извоз у Босну и Херцеговину (10,5%). У увозу АП Војводине у истом периоду доминирао је увоз области **Експлоатација сирове нафте и природног гаса (15,4%)**, и то највише из Ирака (55,3%).

Десет водећих делатности у извозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. (са учешћем од 78,9% у укупном извозу, кумулативно)

Десет водећих делатности у увозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. (са учешћем од 80,7% у укупном увозу, кумулативно)

У периоду јануар - септембар 2021. године из АП Војводине је извезено 4.613 различитих врста производа. Водећи извозни производи АП Војводине у посматраном периоду су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила** (учешће 5,0%, али м.г. смањење извоза од 8,5%) и **Кукуруз, осим семенског** (учешће 5,0% и м.г. раст извоза од 10,3%, пре свега услед повећања извоза у Румунију за 13,2 млн евра м.г).

У групи од десет водећих извозних производа АП Војводине, сви су забележили међугодишње повећање извоза, осим Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила и Осталих лекова, за малопродају, који су забележили смањење извоза, за 8,5% и 13,5% м.г, респективно. Значајно међугодишње повећање извоза забележено је код артикла Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, пре свега услед повећања извоза у Немачку, за 118,7 млн евра м.г.

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2021}{I-IX 2020}$
УКУПНО	4.734 врста производа			4.613 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	440.433	7,2%	85,3	277.819	5,0%	91,5
Кукуруз, осим семенског	412.664	6,8%	123,3	274.953	5,0%	110,3
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502 ⁴ , остало	49.192	0,8%	190,4	163.968	3,0%	712,0
Гасна уља, за остале сврхе, C=<0,001%, без биодизела	94.293	1,6%	68,5	128.307	2,3%	183,8
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	67.871	1,1%	171,2	128.299	2,3%	229,8
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	168.348	2,8%	101,6	126.215	2,3%	107,9
Остали лекови, за малопродају	171.377	2,8%	114,4	110.277	2,0%	86,5
Делови за седишта, од осталих материјала	96.715	1,6%	91,5	86.023	1,6%	131,8
Делови и прибор за моторна возила (8701-8705) ⁵ , остало	86.106	1,4%	82,6	79.062	1,4%	136,7
Полиетилен, густине >=0,94, у примарним облицима, остало	64.491	1,1%	110,4	75.651	1,4%	185,9

У првих девет месеци 2021. године у АП Војводину је увезено 6.381 различитих врста производа. Водећи увозни производ била је **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (13,4% укупног увоза)**, чији увоз је забележио међугодишње повећање вредности за 53,6% (у највећој мери услед повећања увоза из Ирака за 243,9 млн евра м.г. и Казахстана за 73,2 млн евра м.г).

Значајно међугодишње повећање увоза забележено је и код групе производа Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало (за 130,2% м.г, пре свега услед повећаног увоза из Немачке за 19,7 млн евра).

⁴ ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори (осим генераторских агрегата); ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори.

⁵ ЦТ 8701 - Трактори; ЦТ 8702 - Моторна возила за превоз десет или више особа, укључујући возача; ЦТ 8703 - Путнички аутомобили и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица (осим оних из тарифног броја 8702), укључујући „караван” и „комби” возила и возила за трке; ЦТ 8704 - Моторна возила за превоз робе; ЦТ 8705 - Моторна возила за специјалне сврхе (нпр: возила за превлачење неисправних аутомобила, дизалична возила, ватрогасна возила, возила са уграђеном бетонском мешалицом, возила за чишћење путева, возила за прскање и посипање, возила - покретне радионице, покретне радиолошке јединице), осим оних конструисаних првенствено за превоз путника или робе.

У групи од десет водећих увозних производа АП Војводине, сви су забележили међугодишње повећање увоза, осим Гаса, природног у гасовитом стању, који је забележио смањење за 8,1% мг.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – IX 2021 I – IX 2020
УКУПНО	6.515 врста производа			6.381 врста производа		
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	732.483	11,5%	72,2	815.670	13,4%	153,6
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	182.969	2,9%	110,1	378.359	6,2%	351,5
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	329.975	5,2%	103,1	324.516	5,3%	137,4
Гас природни у гасовитом стању	407.002	6,4%	72,6	295.731	4,9%	91,9
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека >6mm	107.618	1,7%	95,3	144.318	2,4%	193,6
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	50.855	0,8%	133,9	75.211	1,2%	230,2
Делови пумпи за течности, за осталу употребу	72.075	1,1%	94,6	51.386	0,8%	104,5
Производи остали, од пластичних маса, остало	59.693	0,9%	95,6	48.107	0,8%	113,7
Аутомобили, дизел, >1500-2500 cm ³ , употребљавани	53.364	0,8%	92,1	41.292	0,7%	123,0
Делови изолациони, од пластичне масе	51.952	0,8%	78,0	40.644	0,7%	111,3

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама

Извоз АП Војводине се у највећој мери ослања на тражњу Европске уније и региона, те је у **првих девет месеци текуће године највећи део извоза АП Војводине пласиран управо на тржиште ЕУ⁶ (73,0%) и тржиште ЦЕФТА⁷ (14,6%)**. Извоз и ка ЕУ и земљама ЦЕФТА забележио је међугодишње повећање од 31,9% и 26,7%, респективно.

АП Војводина је у периоду јануар - септембар 2021. године забележила извоз у 133 различите земље. Извоз у првих десет земаља чинио је 67,3% укупног извоза АП Војводине у посматраном периоду. Главне дестинације војвођанског извоза у посматраном периоду су Немачка (14,2%), Румунија (9,7%), Италија (9,4%), Босна и Херцеговина (8,5%) и Мађарска (7,0%).

Извоз АПВ јануар - септембар 2021. године

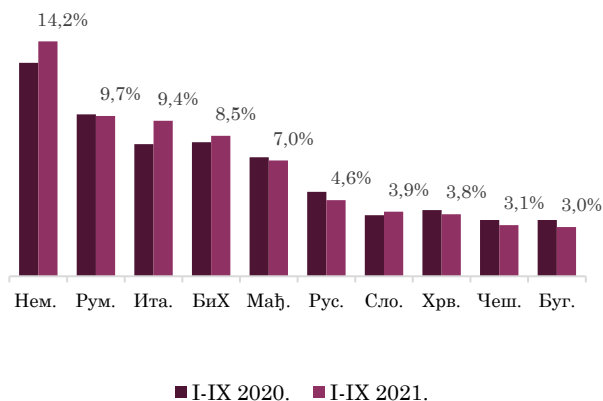
	Учешће	Индекс
ЕУ:	73,0%	131,9
ЦЕФТА:	14,6%	126,7

⁶ Европска унија (ЕУ) има 27 чланица.

⁷ ЦЕФТА: Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

Извоз АПВ по земљама,
јануар - септембар 2021. године
(учешће у %)

У периоду јануар - септембар 2021. у односу на исти период 2020. године, **извоз АП Војводине је повећан ка свим посматраним земљама из групе водећих десет извозних дестинација**, а највише је повећан у Италију, за 48,9% (пре свега услед знатно већег извоза пшенице у односу на исти период претходне године). Значајније је повећан извоз и у Немачку, за 39,5% мг. (пре свега услед повећаног извоза делова за електромоторе и електричне генераторе, као и генератора наизменичне струје, снаге преко 750kVA) и Босну и Херцеговину, за 34,3% мг. (вођен повећањем извоза гасних уља и моторног бензина).

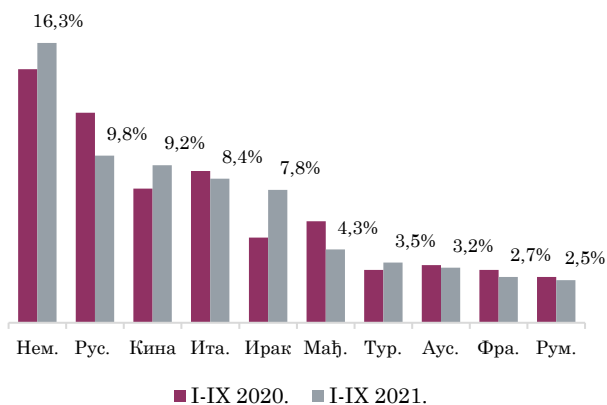
Више од половине увоза АП Војводине у првих девет месеци 2021. године потиче из земаља ЕУ (56,3%), уз међугодишње повећање вредности од 27,9% у односу на исти период претходне године. Увоз из земаља ЦЕФТА (учешће 3,4%) повећан је за 32,0% у односу на исти период претходне године.

АП Војводина је у прва три квартала 2021. године забележила увоз из 147 различитих земаља. Увоз из првих десет земаља чини 67,7% укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду. Највише се увозило из Немачке (16,3%), Руске Федерације (9,8%) и Кине (9,2%).

Увоз АПВ
јануар - септембар 2021. године

	Учешће	Индекс
ЕУ:	56,3%	127,9
ЦЕФТА:	3,4%	132,0

Увоз АПВ по земљама,
јануар - септембар 2021. године
(учешће %)

Увоз АП Војводине у периоду јануар - септембар 2021. у поређењу са истим периодом претходне године, повећан је из свих посматраних земаља из групе првих десет, осим из Мађарске, из које се бележи смањење увоза, од 4,2%. Највише је повећан увоз из Ирака, за 107,0% мг. (услед повећаног увоза нафте и уља) и Кине, за 55,8% мг. (забележен је повећан увоз неразврстане робе по царинској тарифи – робе у слободној зони).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи, јануар - септембар 2021. године

Извозни производ	Учешће	ЗЕМЉА	Учешће	Увозни производ
781,0 млн евра		Немачка 15,3% 	993,9 млн евра	
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	16,1%		16,2%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони
Генератори наизменичне струје, снаге преко 750kVA	8,4%		11,9%	Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека >6mm
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	7,9%		3,8%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу
518,2 млн евра		Италија 8,9% 	512,4 млн евра	
Кукуруз,осим семенског	11,7%		5,9%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	7,0%		5,2%	Неразврстана роба по ЦТ - роба у слободној зони
Жица за намотаје, од бакра, лакирана или емајлирана	5,6%	3,8%	Производи остали, пластичних маса, остало	
251,8 млн евра		Руска Фед. 7,3% 	593,6 млн евра	
Јабукe, свеже, остале	8,8%		46,3%	Гас природни у гасовитом стању
Остали лекови, за малопродају	8,5%		35,1%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	6,9%	2,7%	Минерална или хемијска ђубрива, садрже N, P и K (N>10%)	
535,3 млн евра		Румунија 5,9% 	151,1 млн евра	
Кукуруз, осим семенског	32,0%		9,1%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	14,1%		8,0%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	8,7%	6,4%	Угљоводоници гасовити, течни, остало	
387,0 млн евра		Мађарска 5,6% 	260,2 млн евра	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	25,1%		9,2%	Остали проводници, напон=<1000V, са конекторима, остали
Цеви и црева, крути, од осталих пластичних маса	6,0%		8,1%	Гас природни у гасовитом стању
Делови за клипне моторе на паљење помоћу свећице	4,0%	5,1%	Уља за подмазивање; остала уља, за специјалне процесе, не биодизел	
470,5 млн евра		Б и Х 5,3% 	148,5 млн евра	
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	21,3%		7,0%	Челик бетонски, ТВ, у слабо намотаним котуровима, ребраст
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	6,2%		6,8%	Челик бетонски, ТВ, ребрасти, у шипкама
Шипке, ТВ, котур, ост., кружне, <14mm, ostale, C>0,06<0,25%	3,5%	5,9%	Дрво обрађено по дужини, од јеле и смреке, остало	
20,5 млн евра		Кина 5,0% 	559,8 млн евра	
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	20,2%		13,4%	Неразврстана роба по ЦТ - роба на складиштењу
Остале центрифугалне пумпе, једноступене, за остале сврхе	12,2%		12,5%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Дрво необрађено или учетворено, од храста	8,0%	2,4%	Цигаре и цигарилоси, који садрже дуван	
3,1 млн евра		Ирак 4,1% 	471,8 млн евра	
Лекови са кортикостероидним хормонима, за малопродају	38,6%		100,0%	Нафта и уља од битуменозних минерала,сирова
Лекови, садрже остале антибиотике, за малопродају	19,4%			
Покривачи подова, подлога премазана поливинилхлоридом	14,3%			

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

213,6 млн евра		Словенија 3,0%	136,5 млн евра	
Опрема за дијализу (вештачки бубрези, дијализатори..)	19,6%		8,2%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Остали облици, целуларна структура, полиуретан, флексибилни	6,8%		6,5%	Делови обртних постоља и слично, за шинска возила
Делови за производе из тарифног броја 8414 ⁸	6,5%		5,9%	Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало
142,6 млн евра		Аустрија 2,9%	195,7 млн евра	
Остали производи, од стакла, остали	14,8%		17,1%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Кукуруз, осим семенског	9,6%		4,9%	Делови изолациони, од пластичне масе
Делови и прибор за моторна возила (8701-8705), остало	6,0%		4,8%	Делови за апарате из тарифног броја 8535, 8536, 8537, ⁹ остали

Биланс робне размене АП Војводине са десет најзначајнијих спољнотрговинских партнера, јануар - септембар 2021. године (у млн евра)

⁸ ЦТ 8414 – Ваздушне или вакуум пумпе, ваздушни или гасни компресори и вентилатори; вентилационе или рецикулационе напе (аспиратори) са уграђеним вентилатором, укључујући и оне опремљене филтерима.

⁹ ЦТ 8535 – Електрични апарати за укључивање/искључивање или заштиту електричних струјних кола или за остваривање прикључивања на или у електрична струјна кола (нпр: прекидачи, осигурачи, громобрани, ограничавачи напона, одводници пренапона, утикачи и други конектори, разводне кутије), за напоне преко 1000V. ЦТ 8536 – Електрични апарати за укључивање/искључивање или заштиту електричних струјних кола или за остваривање прикључивања на или у електрична струјна кола (нпр: прекидачи, релеји, осигурачи, одводници пренапона, утикачи и утичне, сијалична грла и остали конектори, разводне кутије), за напоне не преко 1000V; конектори за оптичка влакна, снопове оптичких влакана или каблове. ЦТ 8537 – Табле, плоче, пултови, столови, ормари и остале основе, опремљени са два или више производа из тар. броја 8535 или 8536, за електрично управљање или развођење електричне енергије, укључујући оне са уграђеним инструментима и апаратима из Главе 90 (оптички, фотографски, кинематографски, мерни, контролни, прецизни, медицински и хируршки инструменти и апарати) и апаратима за нумеричко управљање, осим комутационих апарата из тар. броја 8517 (телефонски апарати).

VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена¹⁰

Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Спољнотрговинска робна размена аграра Републике Србије у првих девет месеци 2021. године износила је 4,7 млрд евра и чинила је 13,2% укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије. Извоз аграрних производа чинио 19,7% укупног извоза Републике Србије, док је увоз аграрних производа чинио 8,1% укупног увоза Републике Србије у посматраном периоду 2021. године.

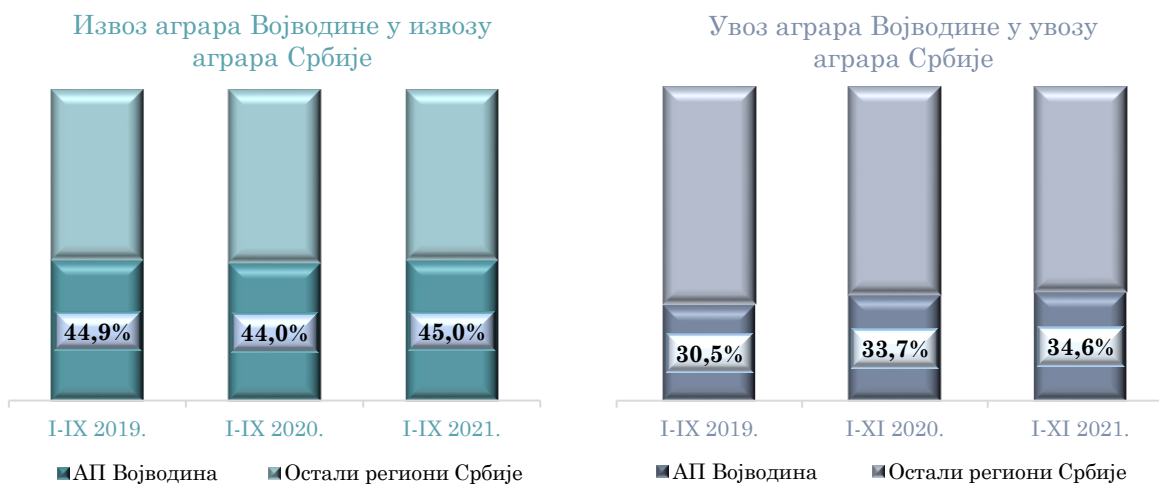
Спољнотрговинска робна размена аграра Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

*у 000 евра

Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-IX 2021.	3.087.608	116,5	1.653.286	110,8	4.740.894	114,4	1.434.322	123,9
I-IX 2020.	2.650.379	110,6	1.492.361	111,4	4.142.740	110,9	1.158.018	109,6
I-IX 2019.	2.395.619	113,3	1.339.311	111,2	3.734.930	112,5	1.056.308	116,0
2020.	3.641.533	112,2	2.021.475	108,3	5.663.009	110,8	1.620.058	117,4
2019.	3.246.094	113,8	1.866.245	109,5	5.112.339	112,2	1.379.849	120,3

Из спољнотрговинске робне размене аграрних производа Републике Србије годинама уназад се бележи **суфицит**, који је у првих девет месеци 2021. године износио 1,4 млрд евра и **већи је за 23,9%** од суфицита забележеног у истом периоду претходне године.

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине учествује са **42,3%** у укупној спољнотрговинској робној размени аграра Републике Србије. У првих девет месеци 2021. године извоз аграра Војводине у извозу аграра Србије бележи учешће од 45,0%, док се учешће увоза аграра Војводине у увозу аграра Србије, због раста аграрног увоза АП Војводине, повећало и у првих девет месеци 2021. године износило је 34,6%. Због значајнијег учешћа у извозу, суфицит из размене аграра Војводине учествује са **57,0%** у суфициту из размене аграра Србије.

¹⁰ Аграрну спољнотрговинску размену чине пољопривредни, прехранбени производи, пиће и дуван. Подаци су обрађени на основу шифре артикала – по Царинској тарифи и обухватају артикле пољопривреде, прехранбене индустрије, пића и дувана.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Република Србија је у периоду јануар - септембар 2021. године извезла укупно 1.203 врста аграрних производа. Највеће учешће у извозу аграрних производа имао је **Кукуруз, осим семенског (11,9%)**, од чега су већину извезли извозници из АП Војводине (74,9%). На другом месту је извоз **Малина, смрзнутих, без додатка шећера**, са учешћем од **7,7%** и међугодишњим растом од **29,8%**.

Првих пет производа у извозу аграра Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

*у 000 евра

Извозни производ	Вредност	Учешће	Индекс I – IX 2021. I – IX 2020.
Кукуруз, осим семенског	367.152	11,9%	108,8
Малине, смрзнуте, без додатка шећера	239.227	7,7%	129,8
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	170.112	5,5%	243,2
Цигарете које садрже дуван, остале	140.914	4,6%	98,2
Дуван за пушење, остали, нето паковање преко 500г	124.285	4,0%	79,5

Република Србија је у периоду јануар - септембар 2021. године увезла укупно 1.533 врста аграрних производа. Највеће учешће у увозу аграра Републике Србије, али од свега 2,7%, има Екстракт и есенције од дувана.

Првих пет производа у увозу аграра Републике Србије, јануар - септембар 2021. године

*у 000 евра

Увозни производ	Вредност	Учешће	Индекс I – IX 2021. I – IX 2020.
Екстракти и есенције од дувана	43.975	2,7%	105,0
Банане, остале, свеже	43.487	2,6%	107,4
Производи за исхрану, нн, =<1,5%мм, =<5% (сахарозе, скроба)	43.453	2,6%	154,3
Кафа, непржена, са кофеином	35.389	2,1%	97,1
Производи за исхрану нигде непоменути, остало	35.227	2,1%	116,0

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине у првих девет месеци 2021. године износила је **2,0** млрд евра и чинила је **16,9%** укупне спољнотрговинске робне размене АП Војводине, односно **41,4%** спољнотрговинске робне размене аграра Републике Србије у истом периоду.

У поређењу са истим периодом претходне године, суфицит из спољнотрговинске размене аграра АП Војводине за период јануар - септембар 2021. године **већи је за 23,0%**. Извоз је повећан за **19,1%**, а увоз за **13,9%** међугодишње.

Спољнотрговинска робна размена аграра Војводине, јануар - септембар 2021. године

*у 000 евра

Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-IX 2021.	1.389.651	119,1	572.174	113,9	1.961.825	117,5	817.477	123,0

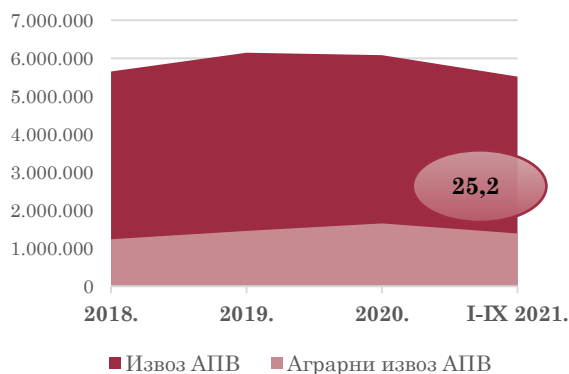

I-IX 2020.	1.166.952	108,4	502.193	122,8	1.669.145	112,4	664.759	99,6
I-IX 2019.	1.076.245	121,6	408.978	127,9	1.485.224	123,3	667.267	118,1
2020.	1.654.318	113,6	696.751	117,5	2.351.069	114,7	957.566	110,8
2019.	1.456.723	117,3	592.743	121,1	2.049.465	118,4	863.980	114,8

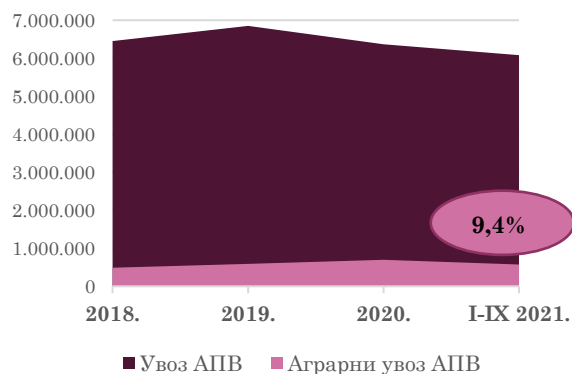
У спољнотрговинској робној размени аграра АП Војводине, извоз у вредности од 1,4 млрд евра чинио је 25,2% укупног извоза АП Војводине у првих девет месеци 2021. године, док је увоз аграрних производа АП Војводине представљао 9,4% укупног увоза АП Војводине. Покривеност увоза извозом у спољнотрговинској размени аграрних производа АП Војводине је врло висока и износи 242,9%, па као таква, аграрна спољна трговина АП Војводине несумњиво представља значајан потенцијал економског развоја АП Војводине и укупне макроекономске и социјалне стабилности Републике Србије.

Приметно је повећање учешћа како аграрног извоза, тако и аграрног увоза АП Војводине, у укупним показатељима спољнотрговинске робне размене АП Војводине.

Аграрни извоз у укупном извозу АП Војводине, I-IX 2021. (у 000 евра)

Аграрни увоз у укупном увозу АП Војводине, I-IX 2021. (у 000 евра)

АП Војводина је у првих девет месеци 2021. године извезла **848 врста аграрних производа у 106 различитих земаља. Најзначајнији извозни аграрни производ АП Војводине, као и Републике Србије, је Кукуруз, осим семенског, са учешћем од 19,8% у аграрном извозу АП Војводине. У укупном извозу АП Војводине у првих девет месеци 2021. године Кукуруз заузима друго месту са учешћем од 5,0%.**

У периоду јануар - септембар 2021. године **највећи раст извоза** је забележен код артикла Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву (2,3 пута, међугодишње) и Шећер бели, у чврстом стању (2,2 пута, међугодишње). Расту извоза пшенице је допринео раст извоза у Румунију и Италију, док је извоз шећера повећан првенствено услед повећаног извоза у Бугарску и Грчку, у односу на исти период прошле године. **Пад извоза** је забележен код Јабука, свежих, осталих (-1,4% мг) и Соје у зрну, ломљене или дробљене, осим за сетву (-52,4% мг).

Првих десет производа у извозу аграра АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-IX 2021}{I-IX 2020}$

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Кукуруз, осим семенског	412.664	24,9%	123,3	274.953	19,8%	110,3
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	67.871	4,1%	171,2	128.299	9,2%	229,8
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	74.483	4,5%	125,8	75.377	5,4%	141,6
Шећер бели, у чврстом стању	40.658	2,5%	100,6	59.557	4,3%	222,8
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	38.798	2,3%	116,9	46.373	3,3%	204,3
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	52.167	3,2%	95,6	41.673	3,0%	111,9
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	31.471	1,9%	103,9	41.024	3,0%	135,3
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	38.261	2,3%	116,5	35.511	2,6%	124,6
Јабукe, свеже, остале	38.854	2,3%	95,7	28.186	2,0%	98,6
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	86.970	5,3%	149,4	26.607	1,9%	47,6

АП Војводина је у првих девет месеци 2021. године увезла **1.060 врста аграрних производа из 111 различитих земаља**. Првих десет производа учествује са 20,3% у укупном аграрном увозу АП Војводине. У односу на исти период у 2020. години, **највећи раст** је забележио увоз артикла Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе (за 42,7%), Цигаре и цигарилоси, који садрже дуван (за 28,0%) и Парадајз, свеж или расхлађен (за 26,1%). С друге стране, **опао је увоз** артикла Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто (-22,6% мг) и Прерађевине од меса, изнутрица, крви, јестиве, остало (-11,7% мг).

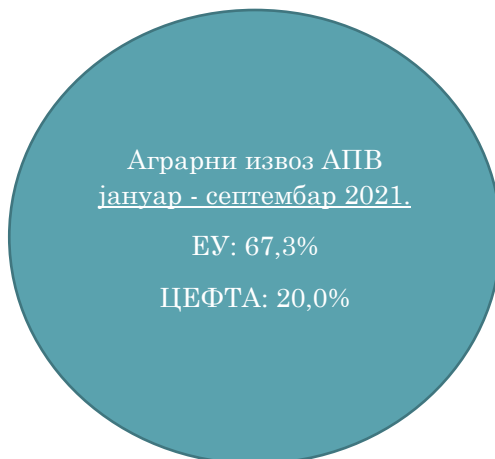
Првих десет производа у увозу агара АП Војводине, јануар - септембар 2021. године

Назив производа	2020.			I-IX 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-IX 2021 I-IX 2020
Банане, остале, свеже	18.725	2,7%	80,7	15.560	2,7%	112,1
Цигаре и цигарилоси, који садрже дуван	16.502	2,4%	82,4	14.419	2,5%	128,0
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	20.555	3,0%	116,4	13.865	2,4%	77,4
Цигарете које садрже дуван, остале	17.562	2,5%	114,7	13.049	2,3%	113,9
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3%	12.899	1,9%	165,7	10.820	1,9%	88,9
Храна сточна, остало	13.898	2,0%	137,3	10.385	1,8%	102,9
Кафа, непржена, са кофеином	13.638	2,0%	87,6	10.306	1,8%	101,8
Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе	9.534	1,4%	134,6	10.124	1,8%	142,7
Прерађевине од меса, изнутрица, крви, јестиве, остало	14.554	2,1%	136,2	9.691	1,7%	88,3
Парадајз, свеж или расхлађен	8.501	1,2%	138,1	8.195	1,4%	126,1

И у првих девет месеци 2021. године, најзначајнија размена аграрних производа АП Војводине остварује се са земљама Европске уније.

Најзначајније инострано извозно тржиште аграрних производа АП Војводине је Румунија, где се у периоду јануар - септембар 2021. године извезло 21,1% аграрних производа АП Војводине, а 58,3% тог извоза се односи на извоз кукуруза. Извоз аграрних производа у Румунију у посматраном периоду 2021. године је порастао за 28,4% у односу на исти период претходне године, пре свега услед повећаног извоза пшенице (2,3 пута), шећера који је у периоду јануар - септембар 2021. године извезен у вредности од 5,1 млн евра док у истом периоду претходне године није био забележен извоз шећера у Румунију. Значајно повећање је забележено и код извоза јечма (за 164,9%).

На другом месту по оствареној вредности извоза аграрних производа је Италија, где је у првих девет месеци извезено 11,6% од укупног извоза аграрних производа АП Војводине. У Италију су се највише извозили кукуруз (37,6%) и пшеница (22,5% укупног извоза аграрних производа АП Војводине у Италију). Остале земље појединачно учествују са мање од по 10% у укупном извозу аграра АП Војводине.

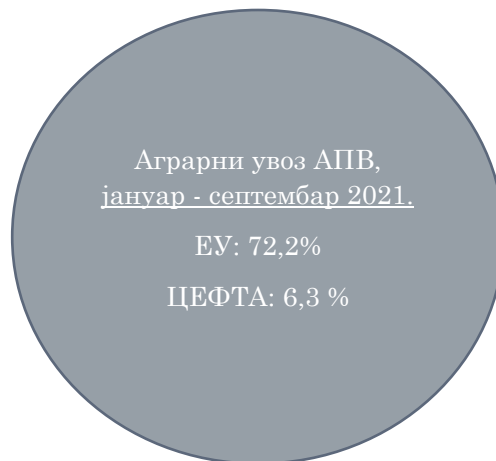
Извоз у првих десет земаља обухвата 76,3% укупног извоза аграра АП Војводине у посматраном периоду 2021. године.

Првих десет земаља у извозу аграрних производа АП Војводине и два најзаступљенија извозна производа за дату земљу, јануар - септембар 2021. године

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-IX 2021 I-IX 2020	Извозни производ
Румунија	293.687	21,1%	128,4	Кукуруз, осим семенског Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву
Италија	161.019	11,6%	169,7	Кукуруз, осим семенског Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву
Босна и Херцеговина	137.639	9,9%	100,3	Пиво, добијено од слада, у боцама до 10l Кукуруз, осим семенског
Руска Федерација	79.782	5,7%	81,0	Јабукe, свеже, остале Храна за псе и мачке, скроб >30%, млеч. производи = <10%
Хрватска	75.030	5,4%	106,9	Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе Остале тестенине, сушене
Бугарска	71.565	5,1%	130,8	Шећер бели, у чврстом стању Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало
Немачка	67.196	4,8%	107,1	Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву Семе уљане репице, мало ерука киселине, остало
Црна Гора	65.513	4,7%	133,6	Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе Брашно, од обичне пшенице и пира
Северна Македонија	61.322	4,4%	118,6	Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе
Мађарска	48.223	3,5%	91,4	Производи, мешавине, >=80%дом. свиња, конзервис., остало Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву

У периоду јануар - септембар 2021. године највећа вредност увоза аграрних производа АП Војводине забележена је из Немачке (13,5%). Увоз аграрних производа из осталих земаља појединачно учествовао је са мање од по 10% у укупном увозу аграра АП Војводине у посматраном периоду. Највећи раст увоза аграрних производа је забележен из Мађарске (за 39,4% мг) и Француске (35,7% мг). Увоза из Француске је повећан услед повећаног увоза семенског кукуруза и семена шећерне репе, а из Мађарске због увоза уља од сунцокрета које се у истом периоду прошле године није увозило, као и меса од домаћих свиња, без костију, смрзнутог, који је у периоду јануар - септембар 2020. године био симболичан.

Увоз из првих десет земаља чинио је 63,3% укупног увоза аграра АП Војводине у посматраном периоду 2021. године.

Првих десет земаља у увозу аграрних производа АП Војводине и два најзаступљенија увозна производа из дате земље, јануар - септембар 2021. године

Земља	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-IX 2021 I-IX 2020	Увозни производ
Немачка	77.355	13,5%	90,8	Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће<3% Чоколада (блок, табла), непуњена, додате житарице, воће
Италија	51.536	9,0%	124,6	Храна за псе и мачке, скроб>10%=<30%, млечни производи<10%
Мађарска	48.735	8,5%	139,4	Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе
Пољска	38.592	6,7%	111,7	Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто
Шпанија	30.238	5,3%	113,0	Прерађевине од меса, изнутрица, крви, јестиве, остало
Холандија	27.147	4,7%	123,8	Пиво, добијено од слада, у судовима до 10l, остало
Хрватска	23.844	4,2%	86,9	Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто
Грчка	23.634	4,1%	121,9	Парадајз, свеж или расхлађен
Француска	21.566	3,8%	135,7	Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе Какао маса, потпуно или делимично одмашћена
Босна и Херцеговина	19.696	3,4%	118,4	Кромпир, танки одсечци, пржени, подесни за потрошњу Прерађевине од меса, изнутрица, крви, јестиве, остало
				Цигарете које садрже дуван, остале Навел поморанце, свеж
				Кукуруз, семенски, обични хибриди Кукуруз, семенски, остали
				Млеко, павлака, неконцентровано, без шећера, mm>1%=<3%, B=<2l
				Погаче уљане и остали чврсти остаци, из уља од соје

IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у Републици Србији у трећем кварталу 2021. године износио је 2.287.459 лица. Од тога, 25,3% (578.764) је регистровано на територији АП Војводине.

Упркос пандемији, а захваљујући мерама Владе Републике Србије, запосленост је у односу на трећи квартал претходне године у Србији повећана за 62.617 лица или 2,8%, а у Војводини за 15.021 лица или 2,7%.

У структури запослених у Војводини у трећем кварталу 2021. године, 79,3% је запослено у правним лицима, 17,7% су предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 3,0% су регистровани индивидуални пољопривредници.

Међугодишње посматрано, највећи раст запослености у Војводини је забележен у сектору Прерађивачка индустрија, Грађевинарство и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала.

Највећи пад запослености је забележен у сектору Рударство.

Снажна економска подршка државе наставља да доприноси очувању тржишта рада, које се у најтежем периоду показало отпорним и тако избегло трајније последице пандемије, о чему најбоље сведочи даљи раст зарада и формалне запослености. Успех економског пакета мера верификован је изостаном значајнијих негативних ефеката пандемије на тржиште рада. Очувана су радна места и зараде, како у приватном тако и у јавном сектору, а сценарио осетнијег повећања незапослености је избегнут.

Према Анкети о радној снази РЗС за други квартал 2021. године, **стопа запослености у Републици Србији износи 48,3%**, а на нивоу Војводине **47,9%**.

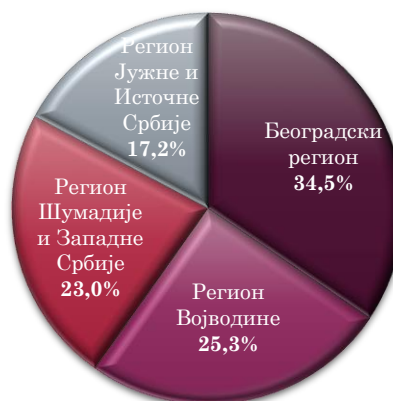
Укупан број запослених у Републици Србији у трећем кварталу 2021. године износио је 2.287.459 лица, што у односу на исти квартал претходне године представља повећање броја запослених за 62.617 лица или 2,8%, упркос пандемији, а захваљујући мерама државе. Овај раст је готово у потпуности вођен вишом запосленošћу у приватном сектору за око 4,0% мг, док је број запослених у јавном сектору повећан за 0,6%, пре свега услед ублажене контроле запошљавања код корисника јавних средстава.

Уколико се запосленост у Републици Србији у трећем кварталу 2021. упореди са истим периодом преткризне 2019. године такође се, упркос пандемији, уочава повећана запосленост за 107.039 лица или 4,9%.

Према статистичким територијалним јединицама, највећи број запослених у трећем кварталу 2021. бележен је у Београдском региону (788.949), затим у **Региону Војводине (578.764)** и Региону Шумадије и Западне Србије (526.504), а најмање у Региону Јужне и Источне Србије (393.241).

У односу на исти квартал 2020. године, запосленост је повећана у свим регионима Републике Србије, а највише у Београдском региону (за 3,7%).

Регистрована запосленост по регионима Републике Србије, трећи квартал 2021. године

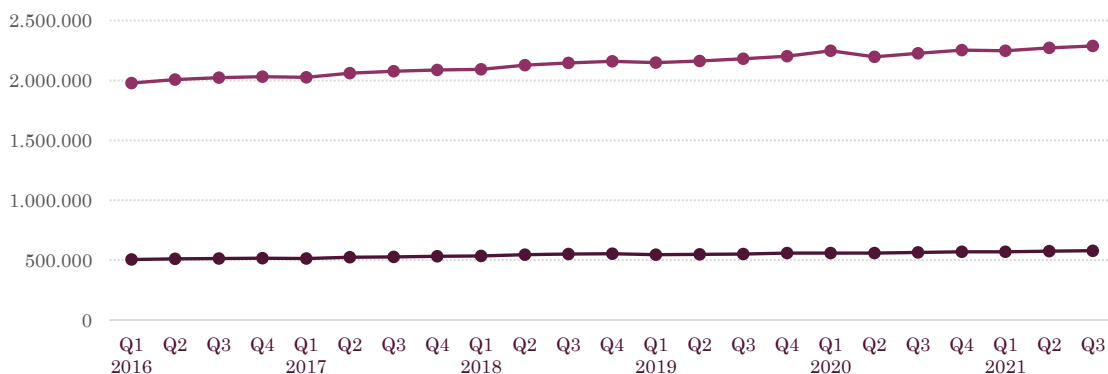

У трећем кварталу 2021. године у односу на исти квартал претходне године, запосленост у Војводини је повећана за 15.021 лица или 2,7%, и чинила је 25,3% укупног броја запослених у Републици Србији у истом периоду. У поређењу са истим кварталом преткризне 2019. године, запосленост у Војводини је упркос пандемији повећана за 27.805 лица или 5,0%.

Као одговор на здравствену и економску кризу изазвану пандемијом коронавируса, носиоци економске политике у Србији, Народна банка Србије и Влада РС, су благовремено и координирано донели и спровели бројне економске мере за подршку привреди и становништву, захваљујући којима је домаће тржиште рада избегло теже последице глобалне кризе и при томе наставило да бележи повољне трендове из претходних година. У прилог томе говоре подаци с формалног сегмента тржишта рада како на републичком тако и на покрајинском нивоу - **регистрована запосленост у АП Војводини, посматрано од 2016. године има узлазну путању.**

Регистрована запосленост у Републици Србији и АП Војводини по кварталима

Према модалитету запослености, у Војводини је у трећем кварталу 2021. године запослених у правним лицима било **458.762** (79,3% укупног броја запослених), што у односу на исти период претходне године представља повећање од 2,8%, док у односу на исти период преткризне 2019. године такође представља повећање од 5,6%. **Предузетника и запослених код њих, као и лица која самостално обављају делатност у Војводини било је 102.421** (17,7%), што је за 3,6% више у односу на исти период претходне године, а за 6,3% више у односу на исти период 2019. године. **Регистрованих индивидуалних пољопривредника било је 17.581** (3,0%), што је за 6,4% мање у поређењу са истим периодом претходне године, а за 13,0% мање него у истом периоду 2019. године.

Модалитети регистроване запослености у Војводини, међугодишњи раст, трећи квартал 2021. године

Посматрано по секторима делатности АП Војводине, у трећем кварталу 2021. године највише је регистровано запослених у **Прерађивачкој индустрији (27,5%)** и **Трговини на велико и трговини на мало; поправци моторних возила и мотоцикала (16,7%)**, а потом у **Образовању (7,1%)**, **Здравственој и социјалној заштити (7,0%)** и сектору **Саобраћај и складиштење (5,9%)**.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Број регистровано запослених у Војводини према секторима делатности,
трећи квартал 2021. године

У поређењу са истим периодом претходне године, **највећи раст запослености у Војводини** забележен је у сектору Прерађивачка индустрија (за 6.286 лица), Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала (за 2.814 лица) и Грађевинарству (за 1.851 лица). У поређењу са истим периодом 2019. године, број запослених је највише повећан у Прерађивачкој индустрији (за 8.541 лица), а потом у Грађевинарству (за 5.320) и Трговини на велико и мало (за 4.870).

Запосленост је највише смањена у сектору Рударство, за 1.619 лица у поређењу са истим кварталом прошле године, односно за 659 лица у поређењу са истим кварталом преткризне 2019. године.

Међугодишња разлика броја запослених у Војводини
трећи квартал 2021. у односу на трећи квартал 2020. године

Х. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

На крају септембра 2021. године, у Републици Србији је у евиденцији НСЗ било 492.143 активно незапослених лица, што је за 1,3% (6.565 лица) мање у односу на септембар 2020. године. Од тога је у Војводини у евиденцији НСЗ било 101.083 активно незапослених лица, што је за 1,5% (1.552 лица) мање у односу на септембар 2020. године.

На крају септембра 2021. године у односу на септембар претходне године, у свакој области АП Војводине забележен је мањи број незапослених лица у евиденцији НСЗ, осим у Средњебанатској области где је незапосленост повећана у апсолутном броју за 975 лица, односно 9,0%.

По општинама АП Војводине, највећи удео незапослених је евидентиран у Граду Новом Саду (13,4%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

У структури активно незапослених лица Војводине на крају септембра 2021. године, 54,0% чине жене, а 46,0% мушкарци.

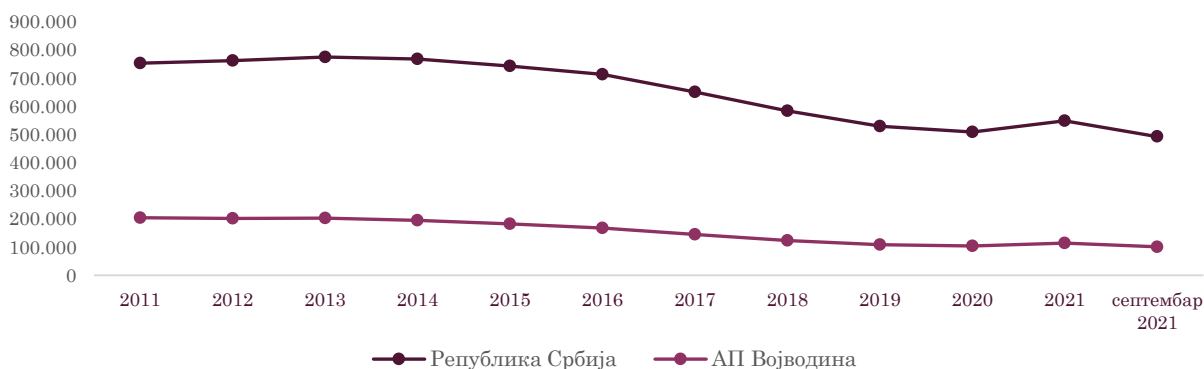
У укупном броју активно незапослених лица Војводине, највише је оних са I степеном стручне спреме (38,5%), а најмање оних који поседују VIII степен стручне спреме (0,03%).

У септембру текуће године у односу на септембар претходне године бележи се пад незапослености како на нивоу Републике Србије, тако и на нивоу АП Војводине.

Према Анкети о радној снази РЗС за други квартал 2021. године, стопа незапослености у Републици Србији износи 11,1%, а на нивоу Војводине 9,8%.

Незапосленост у Републици Србији и АП Војводини од 2011. до септембра 2021. године

На крају септембра 2021. године у Републици Србији је на евиденцији НСЗ било 492.143 активно незапослених лица, што је за 1,3%, односно 6.565 лица мање у односу на септембар 2020. године, а за 2,1%, односно 10.418 лица мање у односу на септембар преткризне 2019. године.

На нивоу АП Војводине је на крају септембра 2021. године на евиденцији НСЗ било 101.083 активно незапослених лица, што је за 1,5% или 1.552 лица мање у односу на септембар 2020. године, а за 552 лица или 0,5% мање у односу на стање у септембру преткризне 2019. године. У поређењу са истим периодом претходне године, на крају септембра 2021. године у свакој области АП Војводине забележен је мањи број незапослених лица на евиденцији НСЗ, осим у Средњебанатској области где је незапосленост повећана у апсолутном броју за 975 лица, односно 9,0%.

Број активно незапослених лица према областима АП Војводине

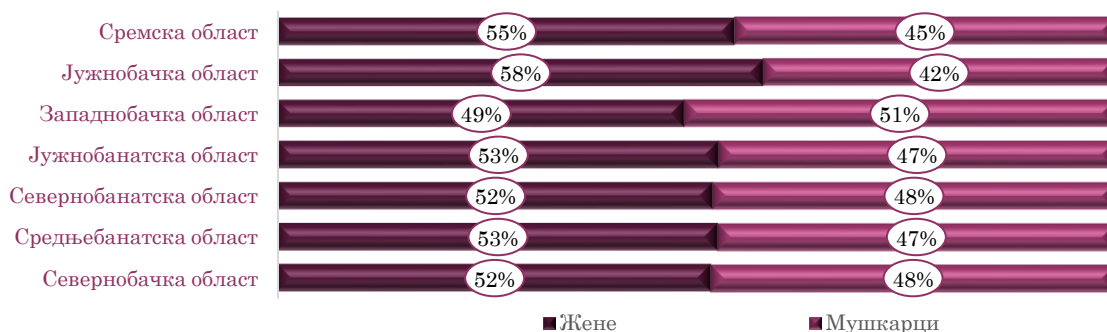
Посматрано по општинама АП Војводине, највећи број незапослених у апсолутном броју бележи Град Нови Сад (13,4% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи општина Сремски Карловци (0,3%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по областима АП Војводине, септембар 2021. године

Област	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у области	Општина са највећим бројем незапослених лица у области
АП Војводина	101.083	-	-
Севернобанатска	7.287	Ада (437)	Кикинда (3.032)
Севернобачка	7.310	Мали Иђош (1.373)	Суботица (4.166)
Средњебанатска	11.789	Нова Црња (1.069)	Зрењанин (5.928)
Сремска	11.903	Пећинци (644)	Ср. Митровица (3.011)
Западнобачка	12.878	Оџаци (2.230)	Сомбор (5.305)
Јужнобанатска	18.987	Опово (670)	Панчево (6.297)
Јужнобачка	30.929	Ср. Карловци (348)	Нови Сад (13.388)

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица АП Војводине, **54,0% чине жене**, а **46,0% мушкарци**. У свим областима Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу.

Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу и областима АП Војводине, септембар 2021. године

Посматрано према степену стручне спреме, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица **I степена стручне спреме (38,5%)**, а најмање учешће имају лица **VIII степена стручне спреме (0,03%)**.

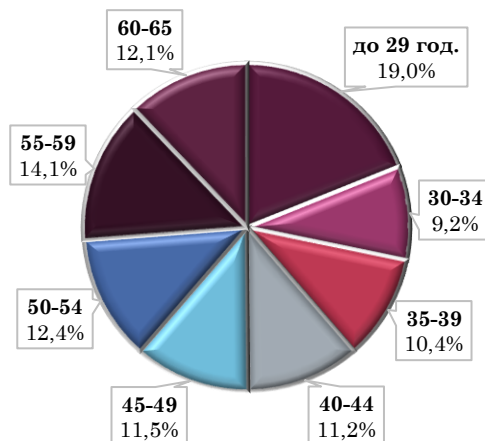
Незапослена лица према степену стручне спреме у Војводини, септембар 2021. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини готово петину активно незапослених лица чине млади до 29 година старости (19,0%). У групи старости 30-39 година активно тражи запослење 20,0% незапослених. Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 38,5% укупног броја незапослених.

Незапослена лица према старости у Војводини,
септембар 2021. године

Посматрано према трајању незапослености, на крају септембра 2021. године у Војводини је 40,8% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће, док преосталих 59,2% на посао чека дуже од годину дана.

XI. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Републици Србији у периоду јануар - август 2021. године износи 88.816 динара, а просечна нето зарада износила 64.393 динара. У односу на исти период претходне године, забележен је раст бруто зараде од 8,5% номинално, односно 5,6% реално, као и раст нето зараде за 8,7% номинално, односно 5,8% реално.

У Војводини просечна бруто зарада за период јануар - август 2021. године износила је 84.314 динара, а просечна нето зарада 61.065 динара, што је за 5,1%, односно 5,2% мање од републичког просека. У односу на исти период 2020. године, забележен је номинални раст просечне бруто зараде за 8,3%, односно нето зараде за 8,5%.

У Војводини, посматрано по окрузима, у августу 2021. године натпросечну нето зараду бележи једино Јужнобачки округ, док остали окрузи бележе нето зараду испод просека и Војводине и Републике Србије.

Град Нови Сад је општина у којој је забележена највиша просечна нето зарада у Војводини у августу 2021. године (73.098 динара), док је у општини Бач забележена најнижа просечна нето зарада (48.692 динара).

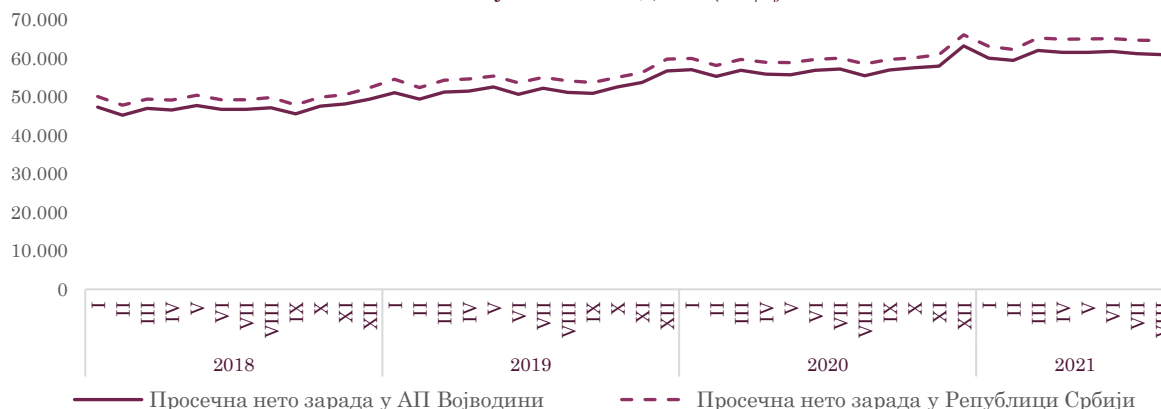
Просечна бруто зарада у Републици Србији за период јануар - август 2021. године износи 88.816 динара, а просечна нето зарада 64.393 динара. У односу на исти период претходне године, забележен је раст просечне бруто зараде за 8,5% номинално, односно 5,6% реално, као и раст просечне нето зараде за 8,7% номинално, односно 5,8% реално.

У истом периоду, просечна бруто зарада у АП Војводини износила је 84.314 динара (за 5,1% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 61.065 динара (за 5,2 % мање од републичког просека). У односу на исти период јануар – август претходне године, забележен је номинални раст просечне бруто зараде у Војводини за 8,3% и просечне нето зараде за 8,5%.

У августу 2021. године, просечна бруто зарада у Републици Србији износила је 89.202 динара, а просечна нето зарада 64.639 динара. У односу на претходни месец, просечна бруто зарада и нето зарада су мање за по 0,1%. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада номинално је већа за 10,3%, а реално за 5,8%, док је просечна нето зарада номинално већа за 10,5%, односно за 5,9% реално.

У АП Војводини је у августу 2021. године, просечна бруто зарада износила 84.182 динара, а просечна нето зарада 60.933 динара. У поређењу са претходним месецом, просечна бруто зарада мања је за 0,5%, а нето зарада је мања за 0,4 %. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада у АП Војводини је већа за 9,7%, а просечна нето зарада већа је за 9,8%.

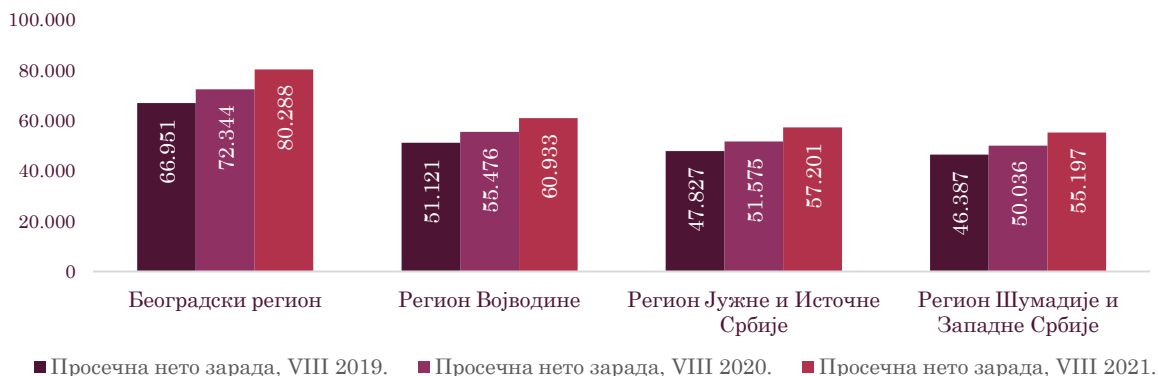
Просечна нето зарада у Републици Србији и АП Војводини,
август 2021. године (РСД)

Просечне нето зараде забележиле су номинални раст у августу 2021. године у односу на август 2020. године, како на нивоу целе земље тако и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде у августу 2021. године евидентиран је у Београдском региону (11,0%), а затим у Региону Јужне и Источне Србије (10,9%), Региону Шумадије и Западне Србије (10,3%) и на крају у Региону Војводине (9,8%).** У августу 2021. године, једино је Београдски регион имао већу просечну нето зараду од републичког просека, за 15.649 динара или 24,2%.

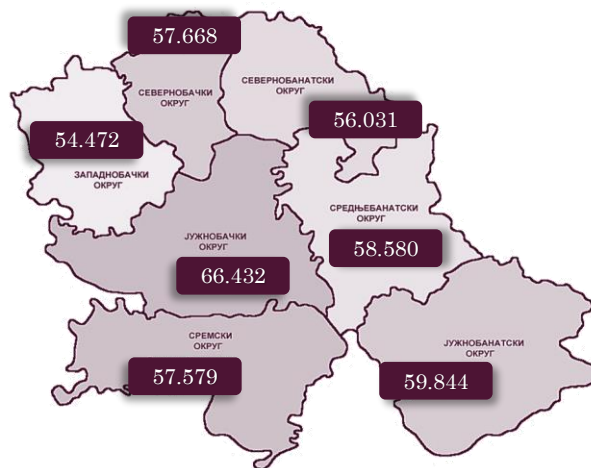
Просечна нето зарада по регионима Републике Србије,
август 2021. године

На нивоу сваког округа АП Војводине појединачно посматрано, нето зараде у августу 2021. номинално су више у односу на август прошле године. Највећи номинални раст нето зарада забележиле су Јужнобачка област (10,8%), Сремска област (9,8%) и Јужнобанатска (9,5%), док је најмањи раст забележен у Средњобанатској области (7,9%).

У августу 2021. године, једино је Јужнобачки округ бележио нето зараду вишу од војвођанског просека (за 5.499 динара или 9,0%), што је у складу са натпросечним привредним потенцијалом посматраног округа.

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, август 2021. године

Посматрано по општинама АП Војводине, у августу 2021. године **нето зараду изнад просека АП Војводине** бележили су **Град Нови Сад**, у износу од 73.098 динара или за 20,0% више од војвођанског просека, потом **Вршац**, за 3,8% више од просека АП Војводине, **Панчево**, за 2,9% више од просека АП Војводине, и **Сремски Карловци**, за 0,3% више од војвођанског просека. **Најнижу просечну нето зараду у Војводини у августу 2021. године бележила је општина Бач**, у износу 48.692 динара, што је за 20,1% ниже од просечне нето зараде за АП Војводину за исти месец.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у август 2021. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у августу 2021. (РСД)

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statisti_ki_bilteni_nsz.cid667;
5. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpolj.gov.rs/>;
6. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
7. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
8. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
9. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>.

